

Рокъ XII. Скрантонъ, Па., Четверъ 4-го Лютого, 1904. Число 5.

Vol. XII. Scranton, Pa., Thursday, February 4, 1904. No. 5.

ОГОЛОШЕНЕ.

ВП. П. СЕКРЕТАРЬ СОЮЗА!

Прошу разъ на все собѣ
запамятати, що грошѣ на-
лежащій до Р. Н. Союза вы-
писуе ся на имя: Alex Shar-
shon, treas., Shymokin. Pa.,
а не на мое имя, только тѣ
монѣ ордеры и чеки выпи-
саны на имя Alex Sharshon
засылайте просто до мене
а я самъ водошлю до каси-
ера.

С. Ядловскій,
гол. секретарь.

НОВИНКИ.

КАЛЕНДАРЬ.

Лютый.

1	Ч.	Григорій
2	П.	Климентъ
3	С.	Исидоръ
4	Ч.	Григорій
5	П.	Климентъ
6	С.	Исидоръ
7	Ч.	Григорій
8	П.	Климентъ
9	С.	Исидоръ
10	Ч.	Григорій

— ЗНОВЬ страшна ка-
тастрофа въ майнахъ! Гро-
зна, нечувана експлозія
газовъ лучила ся минувшого
тыжня въ копальни мягко-
го угля въ Чесвикъ, коло
Питсбурга, Па. и въ одной
хвилѣ похоронила 185
особъ. Колька сотъ майне
рбръ изъ другихъ копалень
кинулись ратувати нещасли-
выхъ товаришѣвъ, та дарма!
Взбучъ бувъ такъ сильный,
що зничавъ цѣлу копаль-
ню и поубивавъ всѣхъ ро-
ботниковъ, котрі тодѣ пра-
цювали подъ землею. Пер-
шій поспѣшивъ въ ратун-
комъ вижѣнеръ Тейлоръ.
Вонъ сейчасъ спустился въ
долину и вспѣвъ еще
вратувати одного работника,
якогось Гуню (Поля-
ка), котрый вже лежавъ
безъ тямки. Коли одначе
по разъ другій велѣвъ се-
бе спустити, не вернувъ
больше въ живыхъ; убійчій
газы, нагромадженъ въ май-
нахъ и его позбавили жита.
Теперь колька сотъ май-
вербръ почало працювати
до мога надъ очищенемъ
ходу и шифту. По 20 го-
динной пради удалося имъ
довершити сего, та коли
дѣстали ся до копальнѣ,
хъ очамъ представивъ ся
страшный видъ. Скрбъ ле-
жали купки труповъ, по-
здраный головы, руки, но-

ги, туловища безъ членовъ,
куснѣ тѣла и калибанѣ кро-
ви. Стѣны и етеля майновъ
були покрыты кервою и
куснями мозгу, бо експльо-
зія порозрывала свои жер-
твы на шматки. Найвбдѣ-
жѣйшій и найтвердѣй за-
кривали очи и утѣкали пе-
редъ тымъ видомъ.

Мѣжь погибшими е най-
больше Англичѣвъ, Енковъ,
Поляковъ, и Мадяровъ; Ру-
синовъ нема. — Вина сего
пещастя, якъ сконстанту-
вавъ правительственный ин-
спекторъ паде на властите-
лѣвъ, а головно на дирек-
тора майновъ Шитца, ко-
трый не дбавъ о безпеку
работника.

— НАСЛѢДКОМЪ ек-
сплозїи котловъ въ фабри-
цѣ Камбрїа Стїль Ко., въ
Джансавнѣ, П. 14 работ-
никовъ втратило жите. а
25 було п-калѣченныхъ. Въ
той фабрицѣ працювало та-
кожь богато угорскихъ Ру-
синовъ.

— Подобне нещасте лу-
чило ся такожъ въ тиртаку
С. К. Соливана, недалеко
Ньюбернъ, С. К. Ту ек-
сплодувавъ паровый ко-
тель, а уходяча пара въ не-
го попарила кольканай-
цять муриновъ, зъ котрыхъ
7 померло доси.

— ВЕЛИКИЙ повени на-
вѣстили минувшого тыжня
западу и середу Пен-
силвенію, Огайо, Индіану,
Вірджіну. Колькадесять лю-
дей втопило ся, шкоду об-
числяютъ на колька міліо-
новъ.

— НАЙСТАРШИМЪ чо-
ловѣкомъ въ Америкѣ буде
безъ сумнѣву Стефанъ
Джойсъ зъ Вока, повѣта
Мекленъ, въ Тексасѣ. Го-
ворить вонъ, що вродивъ
ся 1756 року въ Луизианѣ,
ще за панованя Испанцѣвъ.
Мавъ бы въ такомъ случаю
148 лѣтъ.

— НЕВЫСЛѢДЖЕНІЙ до-
си злодуги вломали ся о-
ногды въ ночи до почтово-
го уряду въ Джерминъ, ко-
ло Олифантъ, Па. и вкрали
зъ касы всю готівку. На-
щасте въ касѣ не було то-

дѣ лише 18 долярѣвъ и зло-
дуги не богато схоснували.

— ЯКУ величезну ко-
респонденцію ведуть Аме-
риканцѣ можъ собѣ зъ то-
го уявити, що за послѣд-
ныхъ 3 мѣсяцѣ черезъ оди-
лише почту въ Бофало пе-
рейшло 38 міліоновъ 888,
284 листовъ та почтовыхъ
пеіесылокъ. А Бофало е
лише мѣстомъ середной ве-
личины.

— ПОДЧАСТЬ великой бу-
рѣ, яка скаженѣла вздовжъ
побережа полудневои Афри-
ки, розорвали филѣ морску
гать и затопили мѣсточки.
Аренжъ Риверъ, въ англій-
скихъ посѣлостяхъ. 60 о-
собъ втратило при томъ
жите, а 176 домовъ и 3 ве-
лики готелѣ були знищенѣ
до нащадку.

Сотки родинѣ лишило ся
безъ даху и захисту.

— СЛАВНЫЙ російскій
писатель Максимъ Горкій
пославъ послови Веблѣви,
проводиревѣ нѣмецкихъ со-
ціалистовъ, чорныхъ
владженихъ зъ мамутового
зуба, кстрый самъ одер-
жавъ въ дарѣ водѣ одного
сибирійского васланца. Гор-
кій мае для пос. Вебля ве-
лику симпатію за те, що
вонъ е щирымъ другомъ
всѣхъ покривдженихъ и по-
неволеныхъ.

— ЗЪ Правиденсѣ, Родъ
Айлендъ пишутъ намъ, що
тамъ е выше 300 рожныхъ
фабрыкъ и роботы идуть
неале.

— НОВА дуже цѣкава
книжка: „О чѣмъ радили
на вѣчу въ Йонкерсѣ, Н.
Й.“ Коштуе 10 центовъ.
Доходъ назначенъ на А-
мер. Рускій Народный
Фондъ. Адресувати Narod-
nyj Fond Box 108, Jersey
City, N. J.

— ТИМКО НОСАЛЬ се-
кретарь Р. Н. Союза въ
Passaic, N. J. водѣхавъ дня
23 м. м. до краю. Желаето
ему щасливои дороги.

— БУЗЬКО перелетѣвъ
понадъ хату члена Р. Н.
Союза Вас. Груделяка въ
Скрантонъ, Па. и принѣвъ

ему дня 18 Януара гарну
дѣвчинку. Нехай ховае-
ся на потѣху американской
Руси. Дитина и родичѣ здо-
ровы.

— ПОДАЮ до вѣдомо-
сти членамъ братства Трехъ
Святителейъ водѣль Р. Н.
Союза 35, що моя адреса
есть: Peter Zawada, Box 34,
Whitney. Pa.

— РОБОТА коло мягко-
го угля пушаеся, але плат-
ню зменчили о 10 процентъ.

— ИВАНЪ ПАРИЛЯКЪ,
знамый Ньюйорскій щирый
Русинъ, родомъ зъ Мпан-
ной оженивъ ся дня 23 Я-
нуара б. р. зъ Свою Мацко,
родомъ зъ Липовця, член-
кинею сестр. бр. св. Ольги

— ЗЪ Общества Рускихъ
Братствъ выступило въ Я-
нуару б. р. шѣсть бѣль-
шихъ братствъ а то:
братство св. І. Крестъ зъ
Йонкерсѣ (30 членовъ), бр.
св. І. Крестъ въ Мейфилдѣ,
Па. (124 членовъ), бр. св.
Кирила и Методъ въ Мей-
филдѣ, Па. (55 членовъ), бр.
св. Бориса и Глѣба, Мей-
филдѣ, Па. (25 членовъ), бр.
св. Мих. въ Джерминѣ, Па.
(22 членовъ) и члены бр.
св. Вас. Симпсонъ, Па. (42
членовъ) разомъ 298 чле-
новъ. Значить въ таборѣ
„твердоруссовъ“ повстае
розладъ и заколотъ, одинъ
тягнутъ до цареславїа, а
другій до униѣ.

— ДРУГОГО дня Рѣздвя-
ныхъ святъ, якъ пишутъ
до „Дѣла“, погибла въ га-
ладкомъ селѣ Переросли,
надвѣрняньского повѣта,
цѣла родина водѣ чаду,
вложена въ сѣмохъ особъ:
Василя Передрука, 34 лѣ-
тного господаря, его жѣнки
и 5 дѣтей. Катастрофа лу-
чила ся въ ночи и застала
нещасливыхъ въ твердомъ
снѣ. Ратунокъ бувъ выкло-
ченый, бо ажъ другого дня
водкрыли се колядники.
Коли по водспѣваню ко-
ляды нѣхто не выходивъ зъ
хаты, колядники выважали
дверѣ. Ту найшли 7 тру-
повъ и повну хату дыму,
що походивъ зъ затлѣлого
припѣчка.

— НОВЫЙ папа римскій
не хоче щобы жѣночій поль-
славивъ Господа по пер-
квахъ своимъ спѣвомъ! Си-
ми днями выдавъ вонъ роз-
поряджене, якимъ збороняе
жѣнкамъ и дѣвчатамъ брати
участъ въ церковныхъ спѣ-
вахъ на хорахъ. Такожъ ка-
толицкій поступъ и новѣсть
20. столѣтя!

— ПЛАЧТЕ любителей
„віски“!... Въ Синсинаті,
О. згорѣла велика дести-
лярня фірмы „Милановичъ,
Флечеръ & Ко.“ а въ нѣй за
200 тысячъ долярѣвъ горѣ-
вѣвки, або по американь-
ски „віски“.

Американскій часописъ
глузуютъ собѣ при той на-
годѣ зъ паницѣ и кличуть:
„Плачте любителей віски и
ходѣте въ жалобѣ“!

— БОГАТО дѣтей по се-
лахъ угварского комитату
на Угорщинѣ, занепадае и
мре на завалы. Въ самѣмъ
Угварѣ замкнено наслѣд-
комъ того всѣ школы.

— Хотите правовати ся, выстави
поу повномочіе, купити або продати
мае токѣ, дѣстаті сплатити, споквитовати гро-
шѣ водѣ дожнаниковъ або увѣльнати се
водѣ войсковомъ ексценрици, пишѣтъ до
John-a. Nemeth-a 457 Washington St. New
York, N. Y. Вонъ самъ все зробить якъ
найхѣпше и скоро.

— О СКОЛЬКО Мадяры
управильнені до верховод-
ства на Угорщинѣ, доказуе
статистика изъ котрой вид-
но, що мадырска нація не
становить й половины на-
селеня угорского королѣв-
ства. Число Мадяровъ вы-
носитъ загаломъ 8 міліо-
новъ 743 тысячъ на 19 мі-
ліоновъ 260 тысячѣвъ душъ
всего населеня Угорщины
зъ Хорватією. Значить се,
що мадырске населене ста-
новить лише 45½ прецентъ
жителѣвъ Угорщины, а око-
ло 55 процентъ становлять
другі народности. Именно
живе въ угорской полови-
нѣ монархіи 2 міліоны 800
тысячъ Румунѣвъ, 2 міліо-
ны 135 тысячъ Нѣмцѣвъ,
2 міліоны 20 тысячъ Слова-
ковъ, 1 міліонъ 680 Хорва-
товъ, 1 міліонъ 52 тысячъ
Сербѣвъ, 430 тысячъ Ру-
синѣвъ, 100 тысячъ Сло-
венцѣвъ, 62 тысячъ цига-

новъ и 28 тысячъ Италій-
цѣвъ. Годить ся замѣтити
до сего, що число мадыр-
ского населеня зросло въ
послѣднихъ лѣтахъ припо-
мочи мадыризаційной систе-
мы правительсва и фаль-
шования статистики.

ФАРМЫ ДАРОМЪ.

Найпевнѣйшою подста-
вою будучности е фарма.
Фармеръ не мусить бояти
ся страйку, застановленя
работы, зниженя платнѣ,
покалѣченя, калѣцтва, нуж-
ды въ наслѣдокъ промысло-
вого упадку, якогъ власно
теперь надѣютъ ся, фар-
меръ въ спокою уживае
овочѣвъ свои працѣ, е не-
зависимый, е своимъ па-
номъ. Кто ся хоче занима-
ти фармерствомъ дѣстане
160 акровъ найлѣпшой зе-
млѣ на котрой ся все ро-
дѣтъ, що посѣе — зов-
сѣмъ даромъ. Дуже здо-
рова краина, умѣркована
зима, нема горячки, подо-
статкомъ доброй воды, близъ-
ко желѣзницѣ, добрый торги,
де все за готовѣ грошѣ
можъ продати. Кто хоче
стати участникомъ того до-
бродѣйства и собѣ та ро-
динѣ забезпечити будуч-
ность, нехай сейчасъ напи-
ше до General Farm Land Co.,
Joliet, Ill.

Хто зашле

Иванови Неметови докладнѣ адресы Ру-
синѣвъ и Поляковъ прадиуючихъ по плей-
захъ въ Америкѣ, той дѣстане красныи
дарунокъ.
John Nemeth, 457 Washington St.,
New York.

ДОКТОРЪ М. С. БРЕЩЪ,
Лѣкаръ водѣ зубѣвъ.

Выривае зубы, чиститъ и вставляя новѣ.
Розмовитъ ся по руски, словенски,
польски и т. ин.
209 WASHINGTON AVE. SCRANTON, PA.

ДАРОМЪ ДОСТАНЕТЕ!

Нову докторску книжку вистачу въ се-
бѣ цѣныи інформаціи и рады для мужчинъ,
жѣнохъ и дѣтей, сля пошлете свои имя на
адресъ:
P. O. Box 268, Madison Sq., New York.

С. М. НАТНАWAY,

агентъ водѣ огневой асекураційной
компаніи.

Волектустакъ грошъ за рентъ. Мае
два дома до ренту на Race str., три дома
на продаж на Hill str., дома до мешканя
або на продаж на Blakely, Olyphant, Pa.
Цѣна дуже низька.

Людоѣдство въ Конго.

Въ горскихъ сторонахъ горячої Африки лежить держава Конго, заселена мурийскими племенами а залежна вѣдь Бельгій. Французкій подорожный баронъ Мандъ Грансей, звидѣвши сю державу, описуе дивнѣ дива про людоѣдство, широко розповсюджене середъ тыхъ племенъ. Отсе кѣлька примѣровъ, майже неимовѣрныхъ, а однакъ правдивыхъ:

До одного бельгійского офіцера приѣзжае проводникъ мѣсцевого войска, мурийнъ и просить, абы позичивъ ему ножика, бо його власный дуже ступивъ ся. Офіцеръ позичае, дивить ся, а мурийнъ выйшовъ на улицу и зарѣзуе якъ вѣвцю малу дѣвчину, що єсть купивъ собѣ на обѣдъ.

Одного разу нашъ подорожный оглядавъ войскову школу, де Бельгійцѣ виховують малыхъ мурийнѣ для своей арміи. Припавъ йому до вподобы одинъ повнолицатый хлопчина, и вѣнь такъ собѣ ущипнувъ його легко у лице. Хлопецъ налякавъ ся и посоловѣвъ, а товаришѣ, стали радѣсно верещати.

— Знаете, чого вони такъ радують ся — пояснювавъ нашому подорожному директоръ школы — отсе вони думаютъ, що вы выбрали собѣ сего хлопця. Тому хлопецъ настраивъ ся, бо гадае, що небавомъ буде зарѣзанный, а його товаришѣ втѣшили ся, бо надѣются, що й вони достануть по кусникова доброго мяса.

А треба зважити, що сихъ хлопцѣвъ вѣдь першихъ рокѣвъ виховували Европейцѣ, и вони нѣколи не мали нагоды коштувати мяса своихъ племенниковъ. Се доказуе, що людоѣдство середъ тыхъ племенъ вже вроджене та увѣйшло въ ихъ кровь и кости.

Въ Конго нема зовсѣмъ старцѣвъ, бо дѣти з'ѣдають своихъ родичѣвъ завчасу. Коли въ якомъ племені звычай заборонюе з'ѣдати власного батька, то сынъ замѣняе його за иншого старця. Однаке найбільше пошукуванымъ товаромъ є дѣти въ вѣцѣ 13 до 14 лѣтъ, ихъ навѣть нарокомъ тучить ся. Въ томъ краю, наслѣдкомъ лѣнивства населеня й бѣдности землѣ панує вѣчний голодъ; тымто тучені на зарѣзъ вдоволені, що бодай якісь часъ будуть „уживати“, що влѣзе ся и спокѣйно выжидають своей судьбы. Одинъ бельгійскій купецъ закупивъ для послуги молоду мурийнку, яку ховала королева на зарѣзъ. Дѣвчина утѣкла вѣдь него при першій способності и вернула ся до своей королевы.

Европейцѣ не можуть дѣлати проти тыхъ обычаѣвъ, бо ихъ въ Конго є небогато, а ихъ войско складаєт ся зъ мѣсцевого мурийского населеня. Сі мурийны, що остаетъ у бельгійской службѣ, здобувши 1894 р. кѣлька арабскихъ мѣстъ, вырѣзали коло 60 тысячъ ихъ мешканцѣвъ, мурийновъ тай Арабовъ. Тѣла повбиваныхъ варили, пекли, та ще такъ приправляли, абы могли на довше затримати ся. Войки обѣдали ся тодѣ на смерть улюбленю стравю.

А треба знати, що мѣжъ мурийнами є такий знатокъ, що приладжують людске мясо дуже штудерно. Продаваемый товаръ поливає ся кокосовымъ молокомъ, чтобы надати ему болѣе приманчивого вигляду. Передъ зарѣзанемъ „штуки“ ломить ся перше руки и ноги, а вѣдтакъ занурюет ся въ болотѣ на 15 до 20 годинъ. Якъ кажутъ, вѣдь того мясо має бути крихке и делькатне. На торгъ рѣвножъ привозятъ живыхъ хлопцѣвъ та дѣвчатъ зъ полонеными вже руками.

Взагалѣ жите чоловіка цѣнить ся тутъ дуже мало. Коли умре король племені, то його жѣнки дѣлать ся на двѣ пайки: молоді и товстѣ зарѣзуют ся на печеню, а старі та худі рѣвножъ зарѣзуют ся и пакует ся у могилу на подстѣлку пѣдь тѣло короля. Тай за жита короля и кожного впрочѣмъ чоловіка жѣнка нѣколи не є певна, чи за хвилию не найдеть ся въ нутрѣ своего чоловіка. Дуже часто чоловікъ за найменшу провину, або й безъ провини, убиває єъ тай з'ѣдає.

Правнй звычайъ въ Конго такъ само дикій и особливо за злодѣйство кара у нихъ страшна. Злодѣя привають на вызначене мѣсце и тамъ въ мѣру його провини або вѣдрубують йому уха, часомъ и руку, а вѣдтакъ вѣшаютъ на деревѣ. Тѣло убитого злодѣя варять и з'ѣдають; на такий пиръ сходять ся лишъ родня и блискій приятели. Жѣнцѣ, яку зловлять на крадежи, вѣдрубують одно ухо и продають єъ въ неволю, а смертію нѣколи не карають. Розумѣет ся, що уха або руки вѣдрубаны з'ѣдають тѣ дикарѣ.

(Зъ „Поступу“).

Ревуха.

Оправдавъ ся.

— Инфантеристъ Бисляклячкого нинѣ робить „вендунгъ“ на правѣмъ общаѣ?
— Пане капраль, мелѣдую послушно, що я свой лѣвый згубивъ!...

Зъ „Комара“.

Росія.

Листъ II.

Якъ я вже писавъ въ попередньому листѣ „Искра“ — найвпливовѣйша часопись великорусской соціальной демократіи — заходжуєт ся теперъ з'організувати, утворити въ дѣйности, а не на паперѣ лишъ, якъ було доси, „едину, нероздѣлену“ „Російську Соціально-Демократичну Робѣтничу Партію“ (Рос. С. Д. Р. П.) и на чолѣ єъ поставити дужу, зцентралізовану, майже монархічну, власть. Зъ сією метою истнує Організаційный Комітетъ, котрый провадить въ жите думку „Искрѣ“.

Сама поява думки — з'організувати партію дуже поважна, щобъ не шанувати єъ, бо якъ дужчає й ширшає рухъ, мусить бути болѣе єдности, згоды, абы побороти, звокувати своего врага. Але-жъ бо пѣдвалины на якій поставила сю справу „Искра“, на якихъ вона хоче згоды й єдности, дуже вже хибні, щобъ промовчати ихъ и не показати тієї шкоды, якої вони можуть наробити для всього руху вызволяючого въ Росіи. А пѣдвалины тѣ такі.

„Искра“, выпестувавши пѣдь впливомъ централістичной нѣмецкой соціальной демократіи и ставши болѣе паную, нѣжъ самъ папа — зъ одного боку, а зъ другого — черезъ те-жъ саме може не позбувшись впливу централістично-бюрократичного устрою державы російской, — хоче усе те перенести и въ свою партію, хоче зцентралізувати єъ, але такъ, щобъ не видко було нѣ украинця, нѣ ляха, нѣ жида, нѣ литвина, а щобъ усе выглядало „общерусскимъ“. „Обеднана — каже вона въ 50. ч. за сей рѣкъ — усеѣхъ истнующихъ соц.-дем. по національностяхъ — въ особливій, незалежній організації, що мають на метѣ насампередъ интересы своей національности, таке гуртованѣ соц.-дем. силъ Росіи богато пошкодило-бъ розвоеви класовой свѣдомости пролетаріату. А черезъ те „фактичне оновлене Рос. С. Д. Р. П.“, що має бути незабаромъ, повинно бути злученемъ усеѣхъ працюющихъ у Росіи соціальныхъ демократѣвъ, до якої національности вони не належали-бъ, — въ одну організації, зъ єдинымъ центромъ, одною програмою пѣдь стягомъ революційной соц. демократіи“, а я додамъ вѣдь себе, бо-жъ того й сама „Искра“ бажає, зъ головною, проводною часописю на чолѣ, на московской мовѣ (для всеѣхъ народѣвъ) — „Искроу“.

Забивши собѣ памороки славною фразою: „пролетарѣ усеѣхъ краѣвъ, єднайте ся!“ и не розумѣючи сього выразу, „Искра“ лякаєт ся каждой самостѣйной національной організації кричить: „зрада! зрада соціализмови! націонализмъ!“ и не добачає, що націоналістично являєт ся тільки вона сама, а нѣхто инший, впроваджуючи въ жите думки царата та російскихъ „панславистѣвъ“, а не соціалістичный.

Кажу не соціалістичный, бо соціализмъ має на метѣ вызволити усеѣхъ погнобленыхъ зъ пѣдь усякого гнету, звѣдки-бъ вѣнь не йшовъ: сучасный людъ працюючі й стогне вѣдь кайданѣвъ капитализма, вѣнь стогне вѣдь кайданѣвъ абсолютной централістичной власти, милои для буржуазіи, вѣнь стогне и одъ того, що одинъ народъ посѣдає, верховодить другимъ. Правда, „Искра“ хоче вызволити зъ пѣдь капитализму, але поки сонце зѣйде, роса очі выѣсть: поки люди капитализму побудуть ся, абсолютна власть монархи, або зцентралізована-парламентарна выѣсть очѣ погнобленому народови, а примѣры сѣому мы бачимо въ Нѣмеччинѣ, де въ парламентѣ засѣдають 83 соц.-демократѣвъ, Австріи, Франції, Англіи.

Абы поспекатись сього лиха, треба централізовану державу, — особливо яку становлять де-кѣлька націй, народѣвъ, — децентралізувати, до чого йде й саме жите. Подивѣт ся лишень на Австрію та Росію. Тымъ часомъ якъ царатъ зъ пануючимъ народомъ въ Росіи — москалями (за малимъ выимкомъ), а Вѣденскій Парламентъ зъ „панамъ ладу“ нѣмцями намагають ся верховодити усеѣмъ справами въ державѣ, управляти зъ Петербургу де-небудь въ Полтавѣ, або за чотири тысячѣ верстовъ*) у Сибѣрѣ у Якутскому, а зъ Вѣднѣя въ Карпатахъ Гуцулами чи-що, — пѣдвладнй людъ починаючи розумѣти свое становище и кажутъ: дякуємо, що доси турбували ся нашими интересами, але годѣ — теперъ мы самі розумні, самі будемо орудувати своими справами, — бо-жъ мы ихъ лѣпше за васъ розумѣємо, бо сами ихъ вѣдчуємо, — а значить лѣпше васъ и боронитимемо. И разомъ зъ тымъ, якъ повстає ся думка, з'являють ся нові організації (національнй, окружнй, цеховй и т. д.) выринають нові ідеѣ, централізмъ „згорѣ“ змѣняєт ся „вѣльнымъ“ федерализмомъ (союзністю), вѣдносно чи то до партіи, чи то до державного устрою.

Такимъ чиномъ выникла въ Росіи безлѣчь національныхъ партій, що домагають ся федерализма, або автономіи. Маючи интересы спѣльній вѣсьому пролетаріату въ Росіи, а власне знищити капитализмъ та скинути усе те, що повстало бѣля його та лишилось поганого вѣдь усеѣи исторіи людскости, — вони ма-

ють и свои власнй интересы, котрі тільки вони и можуть боронити, або ими тільки орудувати. Такъ напр. жидѣвскій, польскій, украинскій людъ робѣчий має особнй вѣдь москалѣвъ интересы національнй, культурнй, політичнй. Гуртуючись, завдяки имъ въ особнй організації и выконуючи свои завданія, вони хочуть єдности для „спѣльной“ працѣ и зъ иншими народами, що становлять сучасну Росію, — але яко вѣльнй зъ вѣльными! Осе й єсть: „пролетарѣ усеѣхъ краѣвъ, єднайте ся!“

Не такої думки за се „Искра“. Въ ч. 50 вона каже: „Кожда працююча теперъ організації соц.-демократична, каждый працюючі, або бажаючі працювати соц.-демократъ — въ теперѣшний историчный моментъ який перебуває російська**) соц.-демократія, повиненъ спекати ся вузькою сферѣ мѣсцевыхъ интересовъ и всю свою увагу, все свои силы перенести и згуртовати на всерусской (общерусской) працѣ“.

Якою-жъ „общерусской“ працѣ бажає „Искра“? Якъ зауважили може, читачу, „Искра“ вжила терміну „общерусской“ а не „россійской“ працѣ. И се не помылка. Вона змѣщає понятє „русскій“, „россійскій“, „общерусскій“, плутає ихъ и не розѣбрала ще, що до чого. Вона не розумѣє, що „россійскіє“ интересы, то суть интересы великорусскій и украинскій и польскій и т. д. себѣ-то сума интересовъ усеѣхъ народѣвъ, що злученій до купы пѣдь назвою „Росія“, а значить, то — сума усеѣхъ „вузькихъ мѣсцевыхъ“ интересовъ, котрі такъ зневажає „Искра“. „Общерусскій“ то — належнй трѣмъ русскимъ народамъ, великорусскому, украинскому та бѣлорусскому. Але „Искра“, вживаючи терміна „общерусскій“ на думкѣ мала по змыслу „россійскій“, но не въ такому значѣннѣ, який власне треба розумѣти пѣдь симъ словомъ. „Россійскій“ у неї значить те-жъ саме, що „русскій“, московскій. Кличучи пѣдь стягъ „Р. С. Д. Р. П.“ жидѣвъ, украинцѣвъ, полякѣвъ, вона кличе ихъ не болѣе, не меншъ, якъ кинути свои мѣсцевіе интересы, злучитись зъ москалями та працювати на корысть... „вузькимъ мѣсцевымъ“ интересамъ великорусѣвъ, бо зъ погляду обѣктивного то будуть интересы „мѣсцевіе“ а зъ погляду „Искрѣ“ — „общерусскіє“. Вона хоче, чтобы великорусскій народъ стоявъ на чолѣ другихъ народѣвъ Росіи, панувавъ и верховодивъ ними. А хіба-жъ се не націонализмъ та й ще „націоналістичный“, ала Суворинъ, Мещерскій — сихъ гадюкѣ російской реакції!

У вѣдповѣдь на се погноблені народы кажутъ москалямъ: з'організуйте ся насампередъ самі, утворѣть собѣ „русскую“ партію соц.-демократичну, а потѣмъ вже мы — усеѣ народы Росіи — з'організуємо федеративну партію „россійскую“, де вы мати-мете таке-жъ саме мѣсце якъ и Поляки або жида, та де вы будете, значить, лише частиною партіи. Управляти ся-жъ будемо выборными вѣдь каждой нації. А якъ поборемо царатъ, то нехай каждый народъ живе, якъ самъ знає, пѣсля своей волѣ — себѣ-то, коли хоче лишити ся въ Росіи, а нѣ, то нехай утворити собѣ свою власну державу.

Але даремна рѣчь: Искра не розумѣє зѣеи мовы! Не розумѣючи сучасного стану рѣчей въ Росіи, не шануючи черезъ свой націонализмъ національного почутя иншихъ народѣвъ, вона паскудить лишъ дѣло и перешкоджає усеѣмъ утворити велику партію, яка такъ потрібна теперъ въ Росіи.

Якъ же вѣдносять ся до сеи „проповѣди“ иншія російскій соціалісты? Болѣесть соц.-демократѣвъ пѣдпла стѣжкою „Искрѣ“ и тільки де-котрі, особливо бывша організації „Жизни“, визнають права не великорусскихъ народѣвъ.

Поссе, що бувъ редакторомъ „Жизни“, та що поглядами своими наближаєт ся до анархистѣвъ, каже въ своей програмѣ „Соціалдемократіи пролетарской“:

Арт. 6. Интересы пролетаріату вымагають змѣнити централізовану державу великоруску (русское государство) на спѣлку автономныхъ громадъ (общинъ) и дати право усеѣмъ народностямъ, що становлять сучасну „россійскую имперію“, на повный выдѣлъ. Коротко, але ясно — ясно якъ божій день! Не тільки, що кожда нація має право на волю, але навѣть кожда громада має право управляти ся пѣсля своей волѣ, не чекаючи наказу зъ Петербурга, хочбы вона була де-небудь пѣдь Хинами.

Такий поглядъ мають и анархисты-коммунысты. Тільки у нихъ болѣе консеквенція, нѣжъ у Поссе. Вони не тільки, що дають право кождѣй громадѣ, якъ бы вона не була маленька, автономіи, але навѣть кажутъ, що кожда громада повинна бути вѣльною, незалежною нѣ вѣдь города, нѣ вѣдь якої власти и тільки въ такимъ разѣ власть черейде вѣдь начальства до рукъ самого народу.

Щось подѣбного высказали и соц.-революціонеры, полемізуючи зъ „Искроу“ про федерализмъ. Въ „Революційной Россіи“ (Нрѣ 35, 1903, 1. дец.), въ статѣ „Национальнй вопросъ и революція“ вони папуть: „Федерализмъ, національна автономія, разомъ зъ великимъ мѣсцевымъ та окружнымъ самоуправствомъ... на-

*) По терминологіи москалѣвъ „русскій“ значить по нашему — великорусскій, московскій а „россійскій“ — всероссійскій, принадлежащий до усеѣи Росіи.

ближають державні функції до самого народу... І чим більше дає державна форма простору для їх вільного, самостійного, органічного розвитку, тим менше тертя між ними культурно-національними одиницями, тим менше вони у перешкоди стають одна до одної та ворогують по-між себе".

Таким чином „пролетарці“, авархісти“) та соціалістичні революціонери визнавали в засаді не тільки що федералізм і волю народів а навіть і децентралізацію сучасної держави — сього ворога кожного робітника. Не слід і нам, Українцям, захоплювати ся централізмом, як починають те робити російські Русини („Гасло“) та австрійські („Воля“), бо то було-б наперекор нашій історії, наперекор нашому минулому життю, яке було не що інше, як боротьба проти централізму, котра навіть наближалась до анархізму (Запорозжч). Тай перший наш теоретик соціалізму, М. Драгоманов, котрий так добре знав жите, був страшенний федераліст. Чи не „Искра“ часом вилає на „Гасло“ та „Волю“? Берно (Швайц.) 8. XII. 1903. М. Д—енко.

Р. С. Коли вже се було написано вийшли з друку: „Ізв'ященіє о втором очередномъ сѣздѣ Рос. С. Д. Р. П.“ та „II. сѣздъ Рос. С. Д. Р. Партіи. Отчетъ делегаціи Бунда“. Зъ сихъ двохъ брошурокъ мы можемо теперъ довідати ся, що „Р. С. Д. Р. П.“ з'організувала ся въ одну партію, зъ єдинимъ „центромъ“, що головною провідною часописею оголошено „Искру“ та що Бундъ, котрий бувъ доси автономною частю Російської Партіи, вийшовъ теперъ зъ єї складу, бо росіяне не згодились прийняти принципъ федералізму, котрий Бундъ пропонувавъ и боронивъ на з'їзді.

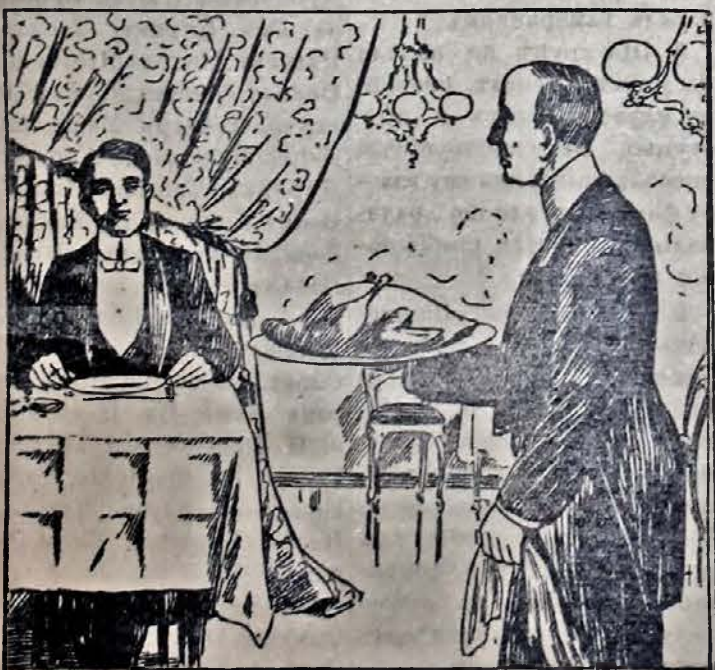
До речі буде тутъ зауважати, якъ росіяне поводитись на з'їзді зъ Бундомъ та якъ відносились до принципів централізму. Насампередъ на з'їзді панували „искровці“, бо неприхильнихъ до „Искры“ з'їздъ просто викинувъ; такъ напр. з'їздъ не допустивъ на збори делегатівъ групи „Борьба“ та „Воронѣжського Комітету“, бо бачте, перша „не представляє особаго теченія въ рус. соціалдемократіи и не пользуется впливомъ“ (не користується впливомъ), а другій черезъ те, що „по 1. вінъ не признавъ Організаційный Комітетъ, а по 2. вінъ не згодивъ ся зъ статутомъ з'їзда“. Такимъ чиномъ лишившись майже самі „искровці“ легко ухвалили програму, яку виробила „Искра“ та „Заря“ и організаційний статутъ, предложений на з'їзді Ленінимъ (однимъ зъ провідирівъ „искровцівъ“). Въ сьому статуті панує страшенний централізмъ, такий централізмъ, що „центр“ Партіи (а його зроблено такъ, що керуване партією знаходити ся въ рукахъ „Искры“) управляє партією, неначе царь який: „Арт. 6. — Центр. Комітетъ організує комітети, союзи комітетівъ и всѣ ннші заклади партіи и кермує ихъ діяльністю... „Арт. 9 — ... Всѣ постанови Ц. К. обов'язкові для всѣхъ організацій партійнихъ... „Арт. 11. — Кожда партійна організація повинна доставляти Ц. К. та редакцію Центрального Органа усѣ засоби, аби ознайомити ихъ зъ усією діяльністю єї та усѣми єї членами (всѣмъ єя личнимъ составомъ)“. Сей Цент. Комітетъ характеризує делегатъ „Южнаго Рабочаго“ такъ: „Ц. К. єсть „духъ вездѣсущій“ (Ленінъ крикнувъ на се: „кулакъ вездѣсущій“). Нехай и кулакъ, котрий скрѣзь проникає, доходить до кожного салдата партіи, дає йому рушницю й каже: „тутъ стої!“

Що власне до Бунда, то з'їздъ не тільки що не згодивъ ся зъ федералізмомъ його, але навіть намагавъ ся нищити й ту автономію, котру вінъ мавъ після постановъ I-го з'їзда Р. С. Д. Р. П. и прирівнювавъ його до простѣсенького комітету.

10. XII. 1903.

*) „Пролетарська Сед. Демон.“ та Авархісти не мають поки що великого впливу на жите російське.

ЗАГАДКА.

Який блудъ въ сьмім образку?

ДОПИСИ.

Зъ Менвилъ, Р. А.

Наше містечко невелике.

Єсть тутъ всего одна бавовняна фабрика а роблять у нѣй Айришѣ, Французи, Поляки. Русинівъ тутъ всего кілька фамилій. Зъ Русинівъ мало хто робить ткацку роботу, більша часть робить найнижшу роботу, котра дуже бридка а платня за неї вѣдь 5 до 7 доларівъ на тиждень. Мы всѣ тутешні Русини похолодимо зъ Скалатського повіту въ Галичинѣ. Теперъ вынанили мы оденъ протестанскій костель, що стоїть довго порожній за 50 доларівъ на рікъ. Але щожъ, коли не всѣ брати тутешні хотять платити колекту; волять видати на кортъ а декотрі не тримають одного слова або ще зъ краю знай якъ „ковбасовичі“. Зразу же 1901 року запросили тутешні Русини о. Підгорецького, познійше о. Обухевича а ще познійше о. Штейфана зъ Нью-Бритейнъ. Але здає ся, що для нихъ найліпшій бувъ бы такий що не потрібує жадної платні, бо колекторівъ неразъ витують запитанемъ: „чи ти дѣдъ?“ — такъ якъ бы вінъ збиравъ для себе а не на церковь.

Єсть тутъ такожъ троха перекинчиківъ, котрі плюють на все що руске а котримъ снитъ ся моекоскій рай, але то по більшій часті люди невеликої вартости.

Робітникъ.

Зъ Скрентонъ, Па.

На Рождество Христове вибралось насъ кількохъ колядувати на тутешню церковь св. Ів. Хрестителя. Ходили мы на Трипсѣ Паркѣ, Брисдинѣ, Диксонѣ, Джансонѣ Печѣ и Пайнѣ Брукѣ и всюды намъ добре ишла коляда тільки на Пайнѣ Брукѣ оденъ сказавъ, що вінъ польськихъ-галицькихъ колядниківъ не потрібує, бо вінъ має колядниківъ, що єму заколядують за фляшку пива. Але мы за фляшку пива не колядували, бо мы хотѣли, щобъ зъ тої коляди щось прийшло на церковь. Дякуємо всѣмъ, що насъ щиро прийняли, бо на церковь впала файна сума \$56.85.

Колядаки { Василь Іруцеляк.
Іванъ Левицький.

Зъ Сондерлендъ, Мас.

П. О. Даниловичъ правду писавъ у „Свободѣ“ про рай російскій.

Пару роківъ тому назадъ мой швагеръ Ів. Выхованецъ такожъ дуже затуживъ за раємъ московскимъ и пустивъ ся зъ Америки до Росіи, щоби зажити ліпшого жита и радости якъ се єму тутешні агенти московскій приобѣщали. Але чи думаете, що дуже солодко єму тамъ жилось? Дежъ тамъ! Вкрали въ него послѣдну свитину и лишивъ ся голый. А думаете, що дали єму хочъ де пережити? Нѣ. Мусѣвъ телеграфувати до своєї рідної землі и рідної мамы, щоби

му поїхала на дорогу, бо гинувъ зъ голоду. То все може посвідчити моя сестра, котра видѣла якъ вінъ приїхавъ до дому нужденний и безъ одѣжѣ.

Тутъ недалеко на South Deerfield, Mass. одна православна затаїла свою віру, перейшла на католицке. Купила собі „ружанецъ“ и книжку „Дорога до неба“, ну и оденъ Литвинъ оженивъ ся зъ нею. Але по часѣ довідавъ ся, що она хрещена въ пафлику тай зачавъ єї хрестити палицею по литовські куды попало а потімъ еще въ латинського ксьондза на ново єї хрестили.

Ів. Яцишанъ.

Зъ Пасейкѣ, Н. Дж.

Робота у насъ иде досить добре. Хто робить у фабрицѣ той робить повний часъ, але свѣжому чоловікови, що тутъ прийде а не має нікого хтобы за нимъ просивъ трудно тутъ роботу достати. Суть тутъ такі, що по два до три місяцѣ за роботою чекають а декотрі и по півъ року. Для того раджу такимъ, що не мають тутъ знайомихъ, котрі бы за ними могли просити, щоби ся тутъ за роботою не пускали, бо шкода ихъ часу и центівъ.

Въ нашомъ містѣ є ажъ три церкви. Одна на першій улиці и въ нѣй є священникомъ о. Н. Молчаній, друга на третій улиці, въ котрій є душпастиремъ о. Вас. Волошинъ и трета православна на Гарфілдѣ, въ котрій є душпастиремъ батюшка изъ Росіи. Та по сѣбѣ стоїть здає ся найліпше, бо навіть найстаршого и найпереднійшого парафіянина К. жѣнка говорила, що якъ имъ того року бискупъ ничъ не дасть то пустять церковь на ліцатацію. Хвали було підъ повалу а пожитку мало и якъ бы такъ всюды црковне розвивалось якъ тутъ то певно и чутка загинуло бы о нѣмъ въ Америцѣ.

При церкві на першій улиці не великій порядокъ. Церковь вибудовали на моду латинську а не на руску; прийшовъ вѣтеръ и зорвавъ зъ неї одну вежу и такъ стоїть; а дзвони то суть підъ голымъ небомъ. Єще можна сказати, що найліпшій порядокъ при церкві на третій улиці. Наляжати до неї галицький и угорскій Русини, але до того часу живуть разомъ въ згодѣ и взаємно собі помагають. При тій церкві єсть такожъ школа, хоръ и мурований дѣмъ парохіальний а то все навіть и церковь зостало з'організоване и побудоване зовсімъ недавно.

Дня 14 го минувшого місяця споткало брата Кузму Здебю, предѣдателя братства св. О. Николая, секретара бр. св. Варвары и члена рады церковної велике нещастє. Коли згаданого дня о 3-ій годинѣ цѣшовъ вінъ викладати ремінь на колесо — вхопило єго за одѣжъ и одѣжъ верхню подерло а єго самого дуже покалічило по головѣ, ру-

кахъ, плечахъ, крижахъ, взагалѣ по цѣломъ тѣлѣ. Але єсть надѣя, що выздоровѣє, бо и теперъ єму вже ліпше тільки рука дуже єго болять.

Гусакъ зъ Пасейкѣ.

Зъ Wilkes-Barre, Pa.

„Яка бѣда вродила ся й така бѣда згине.“ Такъ по словицѣ повѣдає и такъ ся дѣє зъ нашими Русинами. Тутъ въ Вилкеберѣ є много Русинівъ зъ Галичини, Угорщини и зъ Росіи, але щожъ коли поїти поміжи тихъ Русинівъ подивити ся то й не можна познати чи то Русини. Одні попольщились, другі пословачились а треті помосковщились! Одні ся величають польською мовою, другі словенською, треті московською, якою будь, аби лиш не своєю. Чижъ то вже чужа мова краспа якъ своя? А чомужъ то такъ ся дѣє міжъ нашими людьми якъ не черезъ темноту? Де поїти міжъ нашихъ людей, то яка забава міжъ ними? Вмѣсто просвѣчати, почитати собі щось веселого и поучаючого, здыблешъ ихъ при пайнтѣ пива або при картахъ! То ихъ забава и ихъ просвѣта! А якъ самі ся выховали, такъ и свои дѣти выховують. Кажє: „зъ того хлѣба не буде жѣсти, зъ письма, зъ газетівъ“. А подивити ся нинѣ на другихъ людей на примѣръ на Англичівъ. Хотѣ такожъ працюють тяжко, але вже не за таку платню якъ мы, а и роботу достане скорше и ліпшу. Але ще ся верну разъ до своїхъ Русинівъ. Чому то міжъ Англичаками того не вчує переходячи коло ихъ домівъ, щоби такий крики, зойки були якъ въ нашихъ людей? Не питає бѣдний чоловічина, що въ краю полипивъ жѣнку и дѣти а ту самъ и безъ роботи сидить, але якъ ся камрата траплять то позичити собі кводра а забавити ся мусить при компаніи. Якъ бы на якесь добре дѣло, то въ него на той часъ цента нема а на пятаку то и пару доларівъ ся знайде! Такъ тутъ въ одномъ домѣ въ угорськихъ Русинівъ часто трапляють ся веселі забавы. По ночахъ крики, спѣвы а часомъ и бійка лучає ся такъ, що

навіть люди по сусѣднихъ домахъ не можуть спати черезъ нихъ. А вони потімъ волочать ся ще по скваерахъ та по докторахъ. Божъ наші люди до того цѣкаві: якъ до чогось доброго, до якоїсь організації то и мудрому не дасть ся намовити, але якъ до чогось злого то и дурного послухають.

Теперъ ще пару слівъ о нашій Польщі. Ту є пара людей зъ Мостівъ Великихъ, зъ Галичини. Имена ихъ Івасъ и Малана; то така любя розмова міжъ нами по польски, що ажъ мило слухати. Ну и не дивниця, що поляки, бо по именахъ можна познати. А траплявъ ми ся такий любий крайнѣ въ одномъ плейзѣ им. Козловскій зъ Киданецъ вѣдь Тернополя, що якъ ємъ му сказавъ, що вінъ не полякъ, то вінъ вскочивъ якъ зъ огню, готовий до бійки бувъ стати за Подищу, бо вінъ бувъ тягнверетомъ въ тѣлѣ, то не пасує, щобъ вінъ бувъ Русиномъ. И такъ много є поміжи нашими людьми, що Польщу величають а свое покидають. Чи то тая польська мова або письмо файнійшій вѣдь руского? Або Поляки, ліпшого щось вѣдь Русинівъ? Якъ влѣзе хробакъ въ хрѣнъ то мислити, що вже ліпше нѣгде нема, такъ ся дѣє и зъ нашими людьми. Якъ хто влѣпить очі въ польське письмо чи тамъ словенське то мислити, що то вже найліпше на свѣтѣ. Але закиньмо тото все що чуже а тримаймо ся свого що наше и возымѣмъ ся за руки а буде намъ найліпше жите-буте на свѣтѣ!

Григорій Мостовий.

Календарь

Р. Н. престолъ.

на рікъ 1904.

се така книжка, котру не лишъ кождий членъ Союзу, але кождий американскій Русинъ повиненъ мати.

Въ Календарі Союзу кромѣ многихъ пожиточныхъ и цѣкавыхъ рѣчей знайдете такожъ 20 прекрасныхъ образківъ.

Цѣна лишъ 25 центівъ. Календарѣвъ безъ грошей не высилаємъ.

??? Хотите бути вилѣченими ???

Удайтесь до

Дра Леонарда Ландеса.

Спеціалістъ въ хворобахъ мужскихъ и жіночьихъ. Бувъ довгий часъ практикантомъ при Нью-Йоркскімъ університетѣ, студіювавъ практично при шпиталяхъ въ Відні и Берліні а вернувши до Америки практикувавъ много лѣтъ якъ лікаръ въ Либанонѣ, Белви и др.

Говорить по руски, польски, словенски, англійски и нѣмецки.

Ручить вилѣчити слабости: легкихъ, сердца, почекъ, желудка, боль головы, слабу память, пухленьку, руматизмъ, рака, хоробы на шкурній, чираки, вереды, боль горла, носа, ушей и очей, утрату мужеской силы и т. н.

Робить всѣлякі операціи. Пишѣть до него о порадѣ а вінъ вамъ дасть вѣдновѣдѣ на всѣ ваші патанія.

DR. LEONARD LANDES,

134 E. 24th St. недалеко Lexington Ave, NEW YORK, N. Y.

"SVOBODA"

(LIBERTY.)

The Ruthenian (Little Russian) Weekly
published every Thursday
at 209-211 Linden Str., Scranton, Pa.

JNO J. ARDAN,
Publisher and Editor.

Terms: Two Dollars a year.

Established 1893

Advertising rates furnished
on application.

Entered as second-class matter July 16,
1903 at the post office at Scranton, Pa.,
under the Act of Congress of March 3,
1879.

„Свобода“

Часопис для руского народа въ
Америцѣ и органъ „Р. Н. Союза“,
выходить по тыждню въ Четверъ
и коштує:

Въ Америцѣ на рікъ \$2.00
До старого краю на рікъ \$2.00
Въ Америцѣ на півъ року \$1.00
До старого краю на півъ року \$1.00

Оплатувати газету треба вве-
гда зъ горы (напередъ).

Грошъ треба посылати въ реджістрова-
ній листъ, або черевъ експресовый, або
почтовый money order (моней ордеръ). Мо-
ney order, то є картонку, котру достанете
вдѣл почтара або агента на експресовій
офисѣ, пошлѣть намъ, бо безъ того мы не
годимъ грошей достати.

Адресъ:

„SVOBODA“

Box 353,

SCRANTON, PA.

Новый телефонъ Нумеръ 787

Хто хоче, щоби его адресъ змі-
нити, мусить подати намъ, крімъ
нового, такожъ свой старый адресъ.

Везименныхъ дописей не

тоді на

Ато хоче, щоби те, що писане,
було друковане въ „Свободѣ“ въ Че-
тверъ, мусить прислати рукописъ до
Скрентонъ найдалше въ Пятницю
вечеръ.

Поодинокій числа „Свободы“
можно купити у:

A. Wasserman,

29. Clinton Str., New York,
N. Y.

Лисенкове свя- то на Украинѣ.

Нашъ славный Киевъ, ма-
ти рускихъ городовъ, сер-
це Украины и велика ката-
комба еи колишней славы
такожъ обходивъ ювилейне
свято Лисенки и то такъ
торжественно, що вся У-
краина радѣла и одушев-
лялась.

Властиве торжество по-
чало ся въ субботу вече-
ромъ, дня 2 м. м. у вели-
кѣй сали „Купецкого збо-
ру“ на Крещатику свято-
ною академією въ честь
Ювилата. Водчитано при-
вѣты вѣдъ кievского літе-
рат. артистичного товари-
ства, вѣдъ украиньскихъ
письменниковъ въ Киевѣ,
вѣдъ историчного товари-
ства им. Нестора-Львови-
сця, кievского тов. грамо-
тности, товариства спѣвѣ-
даня початковѣй науцѣ,
кievского вѣдѣлу император-
ского музичного тов. та
вѣдъ богато иншыхъ кiev-

скихъ товариствъ. Потѣмъ
слѣдували привѣты и адре-
сы вѣдъ представителѣвъ
галицкихъ та буковинь-
скихъ Русинѣвъ-Украин-
цѣвъ.

Першій говоривъ радн.
Выхнянинъ именемъ „Сою-
за Боябѣвъ“; далѣ д-ръ О-
лесницкій вѣдъ „Просвѣ-
ты“; проф. Студиньскій
вѣдъ „Тов. им. Шевченка“;
проф. Шухевичъ вѣдъ „Ру-
сской Бесѣды“, д-р. Евгений
Левинскій вѣдъ редакціи
„Дѣла“ и посолъ Пѣгулякъ
именемъ Буковинцѣвъ. Ихъ
промовы, выголошеніи ро-
зумѣ ся, рѣдною мовою,
витали тысячный слухачѣ
громкими, довго невмовка-
ючими одлесками и окли-
ками. Очи всѣхъ звертали
ся на нихъ, якъ на пред-
ставителѣвъ закордонныхъ
братѣвъ; витано ихъ демон-
стративно, даючи тѣмъ при-
вѣтомъ свѣдоцтво духовои
едности народа, роздѣлено-
го границями. Се була ве-
личава хвиля народного
збратаня при нагодѣ вели-
кого свята народнои музи-
ки и еи соловѣя.

А теперъ пошли дальшій
привѣты зъ усѣхъ сторонъ
Украины вѣдъ городскихъ
думъ, земскихъ управъ, у-
ниверситетѣвъ, артистич-
ныхъ товариствъ, театровъ,
вѣдъ громадъ земляковъ зъ
усѣхъ кѣнцѣвъ рос. импе-
ріи и т. д. А значно
больша часть сихъ а-
дресъ була вѣдчитана
по украиньски, безъ
перепонъ изъ стороны пра-
вительства. Навѣтъ робѣт-
ники и селяне прислали бо-
гато патріотичныхъ привѣ-
товъ и телеграмъ, мѣжъ я-
кими була такожъ телегра-
ма вѣдъ американьскихъ
Русинѣвъ, выслана черезъ
нашу редакцію.

Ювилатови вручено при-
тѣмъ безлѣчъ вѣнцѣвъ, по-
четныхъ медалѣвъ и т. п.
доказѣвъ признаваня та лю-
бови для него.

Другого дня вѣдбувъ ся
величавый концертъ, два
театральныя представлєня и
комерсъ, переплѣтаній гар-
ными спѣвами, декламация-
ми и мовами. Сказано, все
вѣдбуло ся якъ слѣдъ, ве-
личаво, гарно и торже-
ственно.

Зъ усѣхъ кѣнцѣвъ Укра-
ины зѣхало ся було не
сотки, а цѣлы тысячки у-
краиньской интелігенціи —
самого цвѣту народа, щоби
взяти участь въ тѣй народ-
ной манифестаціи. Нема од-
ного большого мѣсточка на
Украинѣ, щоби не выслало
своихъ представителѣвъ.
Зѣхѣдъ бувъ большій на-
вѣтъ чимъ въ Полтавѣ, въ
часть свята Котляревского,
а настрой ще больше тор-
жественный.

Чижь треба ще больше
доказѣвъ, що Русь-Украина
прокидаєсь и починає жити
повнымъ житемъ?

„Рѣдна Мова“.

На зазивъ редакціи „Сво-
боды“ переписали и засла-
ли намъ повисшій стихокъ
122 слѣдующихъ дѣ-
тей:

Зъ Сполученныхъ Дер-
жавъ: 1) Ansonia, Conn.:

Готско Марія, Зубаль Тере-
са, Мадѣвкъ Марія, Павукъ
Марія, Подбережнякъ Ма-
рія, Шкурать Данько, Цѣр-
коть Анна, Цѣркоть Ма-
рія; 2) Buffalo, N. Y.: Сре-
динскій Михайло; 3) Cata-
wauqua, Pa.: Цапъ Михайло;
4) Derby, Conn.: Дзядикъ
Стефанія, Дзядикъ Стефинъ;
5) Glen Lyon, Pa.: Долинъ-
ска Сва, Петрунь Анна,
Ципа Анна; 6) Jersey City,
N. J.: Адамска Марія, Ба-
бьякъ Марія, Бабьякъ Иванъ,
Кривницкій Иванъ, Млина-
рикъ Василь, Подлинчакъ
Марія, Сандовачъ Василь,
Соколячъ Настя, Студинь-
ска Стефанія, Чухта Иванъ,
Цѣплякъ Анна; 7) Lanes-
ford, Pa.: Гербутъ Анна,
Гербутъ Иванъ, Горковичъ
Марія, Горковичъ Семанъ,
Гудакъ Анна, Гудакъ И-
ванъ, Гудакъ Марія, Гра-
донъ Анна, Градонъ Сва,
Дяцѣй Марія, Дмитришинъ
Иванъ, Тудуй Юстина, Шу-
гайда Марія; 8) Mt. Carmel,
Pa.: Бвнцаровска Павлина,
Врона Олєнка, Маслей А-
лександра, Тарапевичъ Лу-
ка, Щипчикъ Марія; 9) New
York, N. Y.: Парильякъ Ми-
хайло, Пиртко Михайло;
10) Northampton, Pa.: Су-
шко Марія, Сумско Сташка;
11) Olyphant, Pa.: Бекечъ
Марія, Борсукъ Василь, Ги-
жа Евгєнія, Живанъ Ан-
тонъ, К. банъ Володимиръ,
Несторъ Петро, Савка Ан-
на, Сембратъ Анна, Свали
Гєня, Смакула Стефанъ, Те-
лєхъ Данько, Чичуръ Ми-
кола, Цуцуръ Анна, Шопей
Тимко; 12) Pittsburg, Pa.:
Андрейчинъ Пєлягїя, Га-
рйда Йѣонна, Гуретякъ
Дмитро, Гуретякъ Михайло,
Явгїнь Михайло. Коти-
шакъ Марія, Крейничинъ Ма-
рія, Лєпикъ Анна, Осикъ Ю-
ліянн; 13) Plymouth, Pa.: Ба-
ранякъ Анна, Баранякъ Ма-
рія, Гвѣздошъ Анна, Грубнъ
Михайло, Кажура Дмитро,
Кузмьякъ Иванъ, Мацєшко
Михайль, Присташъ Сва,
Присташъ Марія, Спєсь Ан-
на, Тома Юрій, Шпакъ Є-
ва; 14) Ramey, Pa.: Лазо-
ришакъ Михайло, Митерко
Марія, Пишъ Анна, Пишъ
Несторъ, Плєсковъ Анна;
15) Scranton, Pa.: Кира Ан-
на, Мигнєсъ Анна, Пайдичъ
Микола, Роздѣльска Анна,
16) Shaft, Pa.: Дмитро Ро-
галь; 17) Shamokin, Pa.: Га-
сичъ Парєска, Дяньчакъ
Анна, Дємчакъ Марія, Дѣвѣ-
чикъ Петро, Карпьякъ Анна,
Карпьякъ Василь, Лучковецъ
Анна, Мурдза Анна, Мур-
дза Наталія, Талнашъ Оль-
га, Тиханьска Марія, Ти-
ханьска Парєска, Ферєнцъ
Дмитро, Янковичъ Руд льфъ,
Шаршонъ Анна; 18) Water-
bury, Conn.: Дємянєвичъ
Анна; 19) Yonkers, N. Y.:
Гайтко Иванъ.

Зъ Канады: 1) Alvena
Sask.: Жарий Микита, Жа-
рий Петро; 2) Crooked Lake,
Man.: Бѣлийскій Бєгєнъ;
3) Gimli, Man.: Зелєнацкій
Гнать; 4) Sifton, Man.: Дов-
гунъ Стефанъ, Левъ Михай-
ло, Литовецъ Микола, По-
тодкїй Михайло, Чугай Ва-
силь; 5) Snake Creek, Man.:
Костєчка Євдокїя; 6) Stu-
artburn, Man.: Дирбавка
Андрѣй, Когуть Василь.

Мѣжъ повисшими дѣтьми
є 70 дѣвчатъ а лишъ 52

хлопцѣвъ. Стипокъ при-
слали дѣти въ вѣцѣ вѣдъ 8
до 14 лѣтъ. Декотрі зъ
нихъ ходили до школы все
го рѣкъ, декотрі 2, 3 и 4
роки а деякї и зовѣмъ
школы не бачили а лишъ
учились дома пѣдъ надзо-
ромъ родичѣвъ.

Нагороды одержали слѣ-
дующі дѣти: 1) Анна Шар-
шонъ зъ Shamokin, Pa. 2)
Анна Мурдза зъ Shamokin,
Pa и 3) Анна Цѣплякъ зъ
Jersey City, N. J. — При-
осудѣ вырѣбѣвъ комісія вва-
жала передовѣмъ на те чи
стипокъ не мѣстятъ въ со-
бѣ якихъ блудѣвъ (при тѣмъ
звертала увагу навѣтъ на
найдрѣбнѣйшї рѣчи, якъ
примѣромъ бракъ точки
надѣ буквою i, пропущєне
прѣтинки и т. п.) дальше
на чистоту а ажъ вѣдтѣкъ
на красѣго писаня. Можли
ва рѣчи, що єслибъ комісія
була вважала на вѣкъ дѣ-
тей и часъ ихъ науки, то
требибъ було признати на-
городы другимъ, але поза-
якъ не всѣ дѣти подали
овѣй вѣкъ и часъ науки то
комісія була змущєна вы-
дати свѣй осудъ безъ огля-
ду на сї рѣчи. Загаломъ
беручи, вырѣбы дѣтей були
вдоволяючї, деякї навѣтъ
дуже добры. Нєхай нѣхто
зъ дѣтей не зражує ся тѣмъ,
що не дѣставъ нагороды, але
нєхай учить ся та працює
щиро дальше, а особливо нє-
хай жадной руской дитинѣ
стипокъ „Рѣдна Мова“ и
те, що въ нѣмъ написанѣ
нѣколи не выходить зъ па-
мяти!

Въ слѣдующѣмъ числѣ
„Свободы“ подамо одну за-
гадку. Троє дѣтей, що роз-
вѣжуютъ єѣ дѣстанутъ наго-
роду.

Надѣсланє.

Mt. Carmel, Pa.

Вповажанный пане Редак-
торъ!

Прошу не вѣдмовити мє-
нѣ въ свѣй часописѣ от-
симъ кѣлькомъ словамъ по-
ясненя въ сивѣвъ издавницт-
вѣ калєндара „Р. Н. Сою-
за“ на р. 1904.

Якъ звѣстно, выдѣль „Р.
Н. С.“ поручивъ мєнѣ за-
няти ся зладженємъ калєн-
дара на бѣжучїй рѣкъ. Я
забравъ ся до работы сей-
часъ тобѣ то, якъ бувало
минулыми роками, написавъ
ще въ юнію чи навѣтъ скор-
ше до тов. „Просвѣта“ у
Львовѣ по калєндарску
часть и типикъ, роздѣливъ
работу части научно-ин-
форм. помѣжъ руско-амер.
„провоцїрѣвъ“ та порозє-
лавъ писѣма до мѣсцевыхъ
секретарѣвъ, щоби по змо-
зѣ призибали для калєн-
дара якъ наибѣльше оголо-
шенъ. Я свою пайку для
калєндара зробивъ и ждавъ
терпєливо на обѣщанї рѣ-
чи та тї помимє моихъ ур-
гєнсѣвъ не прїішли, хочъ
на каждый ургєнсѣ доста-
вавъ я запєвнєнє, що „обѣ-
щанє“ ось ось въ дорозѣ.
Въ послѣдней хвилѣ, щоби
не завєсти членѣвъ „Р. Н.
Союза“, зладило ся на ско-
рѣ такий калєндаръ, якї є
въ рукахъ „Союзанъ“. Му-
шу ту завѣжати, що не
все, помѣщєнє въ калєн-
дари, було призначєнє до

него. Не можу въ тѣмъ слу-
чаю зрозумѣти, чому тов.
„Просвѣта“, помимѣ обѣ-
щанки, не выслало калєн-
дарской части и типика а
вже просто непростимого
грѣха допустили ся деякї
руско-амер. „просвѣтите-
лѣ“, не выповнивши свѣго
обѣщаня та недодержавши
слова. Каждый може собѣ
увѣрити въ яке поганє по-
ложєнє стивляє ся издавниц-
кого подобными обѣщан-
ками попиває ся въ дура-
ки. На тѣмъ мѣсцѣ мушу
высказати п. А. Шарш-
новѣи зъ Shamokin, Pa. пов-
не признанє за его рев-
ностъ въ збиранку оголо-
шенъ до калєндара.

Тѣхъ кѣлька слѣвъ хо-
тѣвъ я подати до прилюд-
ной вѣдомости въ тѣй цѣ-
ли, щоби пояснити, чому
сєгорѣчний калєндаръ убо-
гїй змѣстомъ. Для мєнє бу-
дє сє научка, щоби на бу-
дучє при подобныхъ робо-
тахъ не спускати ся на
жадныхъ „патріотѣвъ“.

Ст. Макаръ.

Заява

церковнои рады въ Оли-
фантѣ, Па.

Вѣдъ довшого часу ню-
йорска революверова „казе-
та“ „Правда“ нападає без-
лично нашу парохїю, очер-
няючи нашого священника
а и усѣхъ парохїянъ. Що-
бы дѣзнавъ ся увєсь свѣтъ,
якъ страшно ся банда па-
перовыхъ опришкѣвъ —
выбачте за слово — брєше,
церковна рада въ Олифан-
тѣ ухвалила на мѣтингу дня
31-го сѣчня 1904, що дасть:
\$1.000 (одєнь тысячѣ долларѣвъ)

готовки

редакторамъ „Правды“ або
кому-небудь, хто докаже,
що „Правда“ писала прав-
ду коли-небудь доси, окле-
вєчує нашу руску парох-
їю въ Олифантѣ, Па.

Передовѣмъ просить ся
доказати отсє:

1. Що нашого священника
о. Н. Струтиньского про-
вадили полицємены або ше-
рифѣ до арєшту.
2. Що о. Н. Струтиньскїй
ходивъ перепрашати Ю.
Прокоповича.
3. Що о. Н. Струтинь-
скїй зъ Ю. Хиликомъ або
кимъ иншимъ старавъ ся о
позичку на церковнїй пра-
перты въ вилєсберскѣмъ
банку або де индє.
4. Що 150 узброєныхъ лю-
дєй вартувало цвинтарѣ пе-
редъ хрунями а особливо
передъ Гамерникомъ.
5. Що хрунѣ не напали
на Данька Лєпака, спѣкой-
но идучого домѣвъ и пѣд-
ступивъ, въ скрытоубїйчїй
спѣсѣбъ розвалили ему голо-
ву фляшковъ, але що „ради-
калы“ розпочали розбѣйни-
чїй нападъ.
6. Що „маларѣ“ Пашке-
вичъ не одержавъ своєи на-
лєжитости що до одного
цєнта та ще о. Н. Стру-
тиньскїй зъ власной кипє-
нѣ доложивъ ему \$4.00 такъ
що вѣнъ не дѣставъ разомъ
\$54.00 за саму роботу та
ще й взявъ кѣлька помен-
шихъ пензлѣвъ зъ собою
— усєо за кѣльканайцѣтъ
днѣвъ легкой працѣ.
7. Що мы спроважували
Пашкевича зъ Нью Йорку,

а не дали ему зъ милосер-
дїя работы и не выплатили
усѣ грошѣ, хотъ вѣнъ не
докѣнчивъ єѣ — рѣвножъ
зъ милосердїя, бачучи его
обдєртого, голодного и хо-
лодного.

Єсли хто намъ докаже,
що повисшїй точкѣ є прив-
доу та въ загаль, що
„Правда“ справедливо, че-
сно и правдиво нападає на
нашу парохїю, мы запла-
тимо кару одєнь тысячѣ
долларѣвъ.

Єсли нѣ, то „Правда“,
єи редакторы, єи компанїя,
єи сторонники и єи допи-
сователѣ зъ Олифанту сѣтъ
розбѣйники людской чєсти,
сѣтъ людє, котрыхъ бесѣду
розноситъ вѣтерѣ, якъ лая-
нє лихихъ собикѣ!

Олифантѣ 1 го лютого 1904.

Рада церковна въ Олифантѣ, Па.

Юрій Хилиакъ, Онуфрій Ковтко, Се-
манъ Митренко, Семанъ Гуєвлькѣ,
Петро Гїжа, Кость Кобанъ, Иванъ
Бєкичъ, Юрій Цѣцїра, Мих. Турѣкъ,
Йѣсїфъ Бѣзмичъ, Петро Грєбани,
Данько Лєпакъ, Иванъ Смакула,
Василь Гамбаль, Трофимъ Цуцуръ.

Рѣчне справозданє Руской Народной Спѣлки въ Yonkers, N. Y.

Спѣлка має три домы и
двасторы, котрыхъ вартѣсть
выносить \$55,000.00

Члєны той Спѣлки дов-
жнї сѣтъ суму \$49,400, зна-
читъ за два роки придбали
собѣ \$4,600 помимѣ сєго,
що зъ нового дому ще жа-
дного ренту не дѣстали.
Сли члєны будуть дѣбѣты
самї о сєбє то за рѣкъ 1904
пєвно будє зыску около
\$7000.

До сєи Спѣлки належать
слѣдующї члєны:

Ив. Сабатъ, Гр. Фуджакъ,
Осїфъ Вариха, Алєк. Трєм-
бачъ, Марія Мауля, Авкс.
Тєлєпъ, Захаръ Федорчакъ,
Тєодєсія Бѣщакъ, Дїонїзїй
Мєрєна, Анна Лусѣкъ. Ни-
кифоръ Дурнякъ, Симєонъ
Стасякъ, Сва Дубєцъ, Анд.
Драганъ, Тєодора Тєлєпъ,
Петро Тарбай, Мих. Хомякъ,
Стефанъ Радко, Силѣвестєрь
Пєлєхачъ, Марія Курилякъ,
Тєкля Пєлєхачъ, Варвара
Ковальчикъ, Анна Пупчикъ,
Сва Вѣйтовичъ, Марта Пє-
тришинъ, Анна Ковтко, Ст.
Фєшъ, Настя Шрєнкєль, Ан-
дрѣй Скрєбала, Ст. Олѣяръ,
Аркадїй Бинцаровскїй, Ал.
Козяръ, Тєод. Санко, Андр.
Хомякъ, Вас. Палиця, Мих.
Голутякъ, Стефанъ Костєд-
кїй, Марко Хома, Афтанъ
Дубянскїй, Настя Скрєба-
ла, Сам. Пурикъ, Тєодоръ
Павчикъ, Никола Костєдкїй,
Никола Грїшко, Дорка Кре-
нилка, Тєодоръ Мадарашъ,
Данко Лучковецъ, Амбросїй
Дурнякъ, Тєодоръ Морѣхъ,
Иванъ Хомякъ, Дм. Хомякъ,
Василь Фридрикъ, Иванъ
Павєлчакъ, Вартоломєй Ду-
рякъ, Кирило Ковальчикъ,
Югаска Скрипакъ, Иванъ
Спѣкъ, Матѣй Лєнгарль, Ан-
тонъ Хома, Ив. Парильякъ,
о. Н. Пѣдгорєцкїй, Тєодоръ
Крича, Гр. Федорко, Андр.
Крїстофъ, Гарєс. Палєхъ,
Яковъ Стїржѣвъ, Кость Гї-
бєй, William Stanek, Андр.
Василєцъ, Василь Гѣзый,
Стефанъ Олєничъ, Михайло
Сватко, Иванъ Мадарашъ,
Дмитро Кузякъ, Сандєрь
Дзюбакъ, Мих. Мигальчикъ,

Мілька Газлінгеръ и дѣти, Настя Шкурать, Мілька Курилякъ, Марія Куликъ, Андрій Петришинъ, Стеф. Боболя, Сандра Серифинъ, Ирон, Теличка, С. Гайдошъ, Андрій Мадрашъ, Теодоръ Мигаль, Ксена Журавъ, J. Buti, Антонъ Докля, Текля Дзямба, Симеонъ Феcko, Анна Лазорко, Мирія Серафинъ, Ксена Мигаль, Андр. Вовкъ, Клима Дубинський, Василь Вайтовичъ, Розалія Обѣта, Михайло Вайтовичъ, Улька Вайтовичъ, Стефанъ Горбаль, Иларій Феcko, Андрій Василецъ, Стеф. Куленичъ, Андрій Канторъ.

Алекс. Трембачъ, председатель, Стефанъ Радко, касиеръ, Иванъ Сабать, секретаръ.

Комитетъ на рокъ 1904:

Александръ Трембачъ, председатель, Денисъ Мэрена заст. пред., Стефанъ Радко касиеръ, Вартоломей Дурнякъ секретаръ, водъ шероувъ, Кирило Ковальчикъ секр. стороувъ. Директоры: Дмигро Кузякъ, Михайло Хомякъ, Иванъ Сиякъ, Марко Хома, Захарій Федорякъ, Дмитро Хомякъ, Амброзій Козаръ, Афтанъ Дубявський, Контрольна Комісія: Иванъ Сабать, Андрій Скробала, о. П. Тимкевичъ.

Листъ изъ сего края.

Шляхотско-капальска спблка въ Бродахъ

Въ послѣднѣмъ часѣ наробило трохи шуму по галицькихъ газетахъ вѣче въ Бродахъ, на якомъ посоль Барвѣнскій складавъ справоздане зо своєю посольскою дѣяльности.

До недавня належавъ пос. Барвѣнскій до руськой правительственной партіи и якъ такий мавъ при выборахъ до помощи правительству и польско шляхотскій комитетъ для выборчихъ розбѣвъ, який не клавъ противъ него нѣякой кандидатуры водъ себе. Що Барвѣнскій думавъ, що найлѣпша дорога для руськой політики — се держати зъ правительствомъ и зъ польскою шляхотою, — се рѣчь переконання и сего йому остаточно не можна брати а зле. Але треба и мусѣть ся брати йому за зле те, що вонъ позвалявъ, абы для його wyboru вживано перекупства, насильства и всѣхъ тыхъ штукочокъ, якихъ уживають ся при выборахъ всякого шляхтича на посла зъ хлопской куріи.

По правдѣ сказавши, то цѣна Барвѣнського неменьша и не больша, якъ у сѣхъ тыхъ панѣвъ — водъ найзавзятѣйшихъ консерватистѣвъ, до найчервонѣйшихъ соціалистѣвъ, — котрий пускають свою особу на выборку ліцитацію и за всякую цѣну ухають ся „заступати народъ“ тамъ, де се не представляе нѣякой трудности, а нѣбезпеченства, а противно дае ще гоноръ и грошѣ, а за тене видко ихъ на передѣ, коли народъ веде кроваву розправу зо своими врагами, — бо парламентаризмъ, чи

вонъ въ наповѣ-середновѣчній Австрійи, чи въ такоій „свободній землі“ якъ Америка, служити все лише интересамъ пануючої клясы, а для робучого народа есть лише усиляючимъ средствомъ, абы його надѣями на „здобутки въ легальній дорожѣ“ водвести водъ рѣшучої революційной дѣяльности.

Але коли осуждувати Барвѣнського зо становища теперѣшної руськой політики, то не можна йому взяти за зле, що вонъ зо спокійною совѣстію приймавъ мандатъ, здобутий штучными шляхотскою комитету для выборчихъ розбѣвъ.

Теперъ часы трохи змінили ся. Навѣть Барвѣнскій побачивъ що зъ польскою шляхотою годѣ дойти до ладу, перейшовъ до опозиції и спѣльно зъ другими руськими послами зложивъ соймовый мандатъ. Тимъ (такъ каже „руска політика“) змывъ вонъ свои давнѣйшія грѣхи и якъ разъ тѣ выборы, що колись ишли противъ него, повинни ити теперъ за нимъ.

Але зъ давнѣйшого становища Барвѣнського забажали скористати москвофілы. Порівнувати Барвѣнського зъ москвофілами годѣ, бо на всякій случай ихъ чорна якъ сажа душенька виглядае дуже мізерно навѣть супротивъ Барвѣнського, и вони лише ждуть, абы при польско-шляхотскому жалобѣ заняті его мѣсце. Але що имъ не ходити о нѣчо инше, якъ лишь о те, абы знищити або бодай скомиромитувати „украинца“, то теперъ старають ся вони використати колишній грѣхъ Барвѣнського супротивъ „руськой політики“. Въ той цѣли упрянували вони передъ бродськимъ вѣчемъ бучу Барвѣнському нѣбѣ-то въ имени опозиційно настроеного „народа“, постягали хлопѣвъ-москвофілѣвъ, напояли ихъ и послали на вѣче „ратувати Русь“.

На помѣчь москвофіламъ прибула польська шляхта, котра люта на Барвѣнського за те, що вонъ, выступивши противъ неї, помѣшавъ їй рахунки, и котра хоче теперъ доказати, що народъ бувъ за Барвѣнськимъ тодѣ, коли сей тримавъ зъ нею, а коли-жъ вонъ выступивъ противъ неї, то народъ обернувъ ся противъ него. Отъ и прислала польська шляхта на бродське вѣче свого наймита, таки Русина Демянчука, простого злодѣя, котрому до якогось часу вдавало ся укривати свои злодѣйства, вдавати опозиціониста и обертати ся мѣжъ чесными Русинами, а котрий, коли його „подвиги“ почали ходити на верхъ, наймивъ ся шляхтѣ и пише теперъ въ „Dziennik-u polsk-омъ“, а такожъ выдае по руськи для баламученя хлопѣвъ газету „Руский Селянинъ“.

Така то „чесна кумпанія“ задумала зробити Барвѣнському бучу навѣчу. Планы вправдѣ не удавъ ся, але водъ чого нынѣшній газети,

котрий, коли треба, якъ стоїть зрѣблять зъ чорного бѣле а зъ бѣлого чорне? Польскій и москвофильскій газети розтрубили, що Барвѣнському ухвалили вотумъ недоувѣри, обкидали його яйцями и т. д., а хочъ все те неправда, то все таки було про що писати.

На дѣлѣ Барвѣнському ухвалили вотумъ доувѣри, тай подику митрополитови Шептицькому...

„Веселѣ“ свята мали хлопы въ Залучу, снятвеського повѣта. Ходячи зъ колядою, колядували вони симъ разомъ не церковній коляды, а політичній, пѣсенѣ, котрий написавъ Грядъ Цицавка. Книжочка Цицавки перейшла цензуру въ Чернівцяхъ, значить ся. нема въ нѣй нѣчого карыгодного, але тамошній хрунь-войтъ и шляхтичѣ-дѣдичи мали инакшу думку. Войтъ заборонивъ ходити зъ колядою, а незабаромъ прійшли зо Снятина и жандармы, котрий закували кѣлькохъ людей и водставили до арешту. Хлопы не давали арештувати, прійшло до колотнечѣ — зъ такимъ концемъ, що одинъ хлопъ тяжко ранений.

Отъ, звичайна исторія, въ котрій лишь одно дивне: Чому то въ такихъ випадкахъ нашъ хлопъ, котрыхъ въ селѣ е кѣлькадесять разѣвъ больше, якъ присланныхъ жандармѣвъ, не спробують хочъ разъ прийняти тыхъ панѣвъ такъ, абы вони вже не могли нѣколи нѣшого кувати анѣ ранити?

12 сѣчня 1904.

М. Л.

Допись.

Зъ Allegheny, Pa.

Дня 19-го м. м. померъ въ шпиталѣ въ Питсбургѣ С. С. Василь Пришлякъ, родомъ зъ Кудравецъ (Галичина), лѣтъ 28 маючий. по двотыжневої недугѣ. Знакомый и товаришѣ водпровадили покойного на мѣсце спочинку. Покойный лишивъ по собѣ жалъ въ сѣрцахъ всѣхъ, котрий его лишь знали.

Належить згадати, що покойный читавъ зъ замилованемъ що въ руки попал, зная причины нужды братѣвъ Русинѣвъ и де еѣ выходъ. Горку руску долю водчувавъ незвычайно глубоко, жалѣвъ надъ нею, — тожъ зъ почутя обовязку заходивъ ся въ послѣднихъ часахъ около заложения читальнѣ на Preston, Pa., однакъ неумолима смерть загородила ему дорогу до сповнення его бажанъ.

Бувъ се взагалѣ чоловікъ працьовитый и тихій, та безъ розголосу вщеплювавъ мѣжъ своими любовъ до всего що рѣдне.

Кромѣ жалю, полипивъ въ собѣ товаришамъ красивый примѣръ до наслѣдования, на цѣли народномъ. Земля ему перомъ!

О. Н.

Памятайте на

Що чувати въ свѣтѣ.

КОНГРЕСЪ Сп. Державъ працѣе дальше що мога надѣ численными білами, резолюціями и проектами. Послѣдними днями ухваливъ вонъ новый законъ, якимъ заборонено продавати нечисті або фальшовані potraviny.

Новый законъ е мудрый и дуже на часѣ, бо послѣдними часами больша половина продуктівъ жиwy була фальшована. Молоко штучне, масло фальшиве, мясо бальсамоване, кава и корѣне штучно фабриковані, гербата фирбовина, мѣдъ такожъ подѣблюваный и т. д. Сказано, народъ солоню платити за поживу, а несовѣсній фабриканты и торговельники продають ему полову або иногдѣ й трѣйло замѣсть поживы. Кажемо трѣйло, бо скѣльки-жъ то людей померло водъ бальсамованого мяса, скѣльки дѣтей занепаде и мре по великихъ мѣстахъ водъ фальшивого молока, котрымъ ихъ годують? Выказали се процесы и судовый доходженя.

Тимъ-то и добрый новый законъ. Ухвалено его помимосильного протесту изъ стороны торговельниковъ и фабрикантовъ 200 голосами противъ 38. Демократы хотѣли додати поправку до закона, чтобы лишь той бувъ каранный за продажъ фальшованныхъ potraviny, хто дѣлае се нарочно и въ злой гадцѣ. Ихъ поправка не перейшла однаке.

СЕНАТОРЪ Морганъ, звѣсний король миліонерѣвъ и запеклый противникъ будовы панамского канала, предложивъ въ конгресѣ бѣль, котрый выкликавъ великую сензацию и осмѣшивъ своего творца. Бѣль звучитъ якъ слѣдуюе:

Правительство Сп. Державъ выплатитъ Панамѣ 10 миліонѣвъ долларѣвъ, за що она має зречи ся своей независимости и прилучитись до нашей республики. Правительство заплатитъ Колумбіи 15 миліонѣвъ доллар. водшкотованя за втрату ганамской провинції. Правительство выплатитъ французскому товариству будовы панамского канала 40 миліонѣвъ долларѣвъ за еи власность и концессию, а вкѣнци по довершеню тыхъ всѣхъ рѣчей, правительство побудуе каналъ черезъ Нікарагуу.

Розумѣе ся, що такий, наскрозъ безглуздый проектъ не мѣгъ бути принятый; конгресъ водкинувъ его безъ дискусіи, а сен. Морганъ высмѣяно.

Годить ся замѣтити, що сенаторови Морганови йде ту о „бизнесъ“. Е вонъ спѣв властителемъ зелѣзницѣ, який идуть черезъ панамскую шийку и лучать повнѣчну Америку зъ середуючою т полудневою. Приносять они ему величезный доходы, котрий однаке мусѣть змалѣти до половины, накопи побудують каналъ черезъ Пана-

Продаешо шифкарты на ест линіи!

За \$8 до краю

може ся кождый достати на наилучшихъ и наискоршихъ шифахъ, хто хоче 4 години денно на шифѣ работи. Дорога треваетъ водъ 7 до 9 днѣвъ. Легка работа, добрый харчъ. Сли хотите заощадити тяжко зароблені грошѣ, пишѣть чимъ скорше до:

GENERAL SHIPPING OFFICE. — JOLIET, ILL.

му. Зводси его ненависть до панамского канала и смѣшний та чудерначкій проекты. Бизнесъ, бизнесъ и ще разъ бизнесъ...

ПЕРЕДЪ кѣлькома днями прѣѣхавъ зъ Манилѣ до Вашингтону п. Тафтъ, бувшій губернаторъ филиппинскихъ островѣвъ, чтобы обняти теку министра войны. Дѣтеперѣшный министръ войны, п. Рутъ, уступае изъ своего становища.

ГЕНЕРАЛЪ Раф. Реесъ спеціальный посоль Колумбіи до Сполуч. Державъ въ справѣ Панамы, не мѣгъ нѣчого выхлопотати у Вашингтонѣ и минулси суботы водѣѣхавъ домѣвъ зъ нѣчимъ. Якъ звѣсно, Колумбія домагала ся водъ Сп. Державъ значного водшкотованя за втрату Панамы и въ той цѣли прислала своего повновласника, въ о собѣ генерала Рееса. Его заходы були однаке безуспѣшными; рѣшаючій круги у Вашингтонѣ прямо глузували собѣ зъ него. Передъ своимъ водѣѣдомъ ген. Реесъ зложивъ визиту министрови Геесви и мавъ заявити ему, що супротивъ становища Сп. Державъ въ панамской справѣ, Колумбія буде приневоленою послати свою армию до збунтованой Панамы и покарати бунтовниковѣвъ.

Такой вѣсти треба однаке брати дуже обережно. Панаму взяли подъ свой покровъ Сп. Державы, а зъ такою силою годѣ убогой Колумбіи починати войну.

РОСІЙСКО-ЯПОНСКИЙ споръ на далекѣмъ сѣверѣ розогное ся. Найновѣйшія телеграммы звѣщають, що вѣсти про усугубивость Росіи лишены всякой основы. Росія хоче вправдѣ признати Японцямъ деякій концессіи въ Корей, та за те Манджурію, о котру головно ходитъ Японіи, не гадае выпустити изъ своихъ рукъ. Ту лежать причина, що въ Японіи нѣхто не вѣритъ маснымъ словцямъ Росіи и въ мирове поладнане спору. Навпакъ, всѣ е того переконаня, що Росія лишень водволѣкае справу, абы лѣпше приготувити ся до войны и збольшити свою флоту на далекѣмъ сѣверѣ.

Ч А Р О Д Ы Н А М А Ш И Н К А .

Ось вамъ ЧУДЕСНЫЙ ВЫХОДЪ.

Цѣна 50 центѣвъ.

Ся чудесна машина водповѣдае на всякій пытаня такъ скоро, мовъ жива. Она такъ уряджена, що скаже вамъ вашу будущность, аке же васъ нещасте, аке вамъ поде въ торговлю, любови и пр. До неи можете говорити, мовъ до живого, позная водповѣсть вамъ сейчасъ черезъ прирѣзанный рѣвъ. Ухъ, вашихъ губъ и голосу приноситъ чудесну водповѣдь. Все те уряджено на основѣ науки. Безлѣчь смѣху можъ мати зъ нею въ товариствѣ, а навѣть легко заробити грошѣ.

Колі хочешъ знати, аке же тебе доля, чи оженишъ ся або поѣдѣшь за мужъ, чи мужъ або жена любить тебе, такъ поспытай чудесной машинки а она на все водповѣсть. Машинка зрѣблена зъ нікію и е такъ сильна, що можешъ мати зѣ цѣмъ водпо-

Продаемо такожъ машинки до друкованя, книжки, розличного рода товары, водъ а аки для братствъ, печатки, праноры и т. п. Каталогъ шлемо даромъ. Грошѣ посылаете черезъ „Мониторъ“ або въ редікторіаномъ ластѣ. Посылку нашіе долара приймаемъ въ 1-центѣвыхъ значкахъ почтовыхъ.

JUDICIOUS ADVERTISING AGENCY, CHICAGO, ILL.

Справы „Союза“

Головний Уряд „Р. Н. С.“ на роки 1902—1904.

Головний } о. М. СТЕФАНОВИЧЬ,
предсідатель } 619 Canton St.,
Pittsburg, Pa.
Головний } С. ЯДЛОВСКИЙ
секретарь } Box 76,
Jersey City, N.J.
Головний } АЛЕК. ШАРПОНЬ,
касирь } 524 Pine & Franklin St.
Shamokin, Pa.

Ихъ заступники:
Место-предсідатель... М. Краччишнъ
NORTHAMPTON, PA.

Заст. секретаря... Вас. Гришко
SCRANTON, PA.

Заст. касиря... И. Глава
EXCELSIOR, PA.

Радий:
М. Турокъ... Priceburg, Pa.
Мих. Пачута... Mt. Carmel, Pa.
Дюн. Голодъ... Jersey City, N.J.
Мих. Градошъ... McKeesport, Pa.
Андрей Добосъ... Lansford, Pa.
Ив. Сабать... Yonkers, N.Y.

Ихъ заступники:
Ал. Горбаль, Мих. Югасъ, Е. Кобанъ,
А. Валевский, Ник. Добровский.

Контрольна комісія:
о. Н. Педоренкій, box 31, Jersey City, N.J.
Е. Кирчовъ, 140 Essex Str., „
Ив. Гардъ, Trauger, Pa., Westmorel. Co.

За 70 центовъ на мѣсяцъ
Союзъ платить 600 долла-
ровъ помертвого за мужа,
а 300 долларовъ за жену и
другі запомоги въ разѣ ин-
шихъ несчастныхъ випадковъ.

Въ Союзѣ можете убеспе-
чити вашъ дѣти за тан-
шій грошъ якъ де инде
а помертне за нихъ до-
станете болѣе якъ де-
инде.

УПОННЕНЕ!

П. Секретарь!

Пригадую § 9 статуту „Союза“,
на подставѣ котораго члены при-
ступають до „Союза“ а маючі
выше 40 лѣтъ мають до трохъ
мѣсяцѣвъ по вступленю предложити
менѣ метрику уродженя.

С. Ядловскій.

ПОСМЕРТНІЙ ВѢСТИ.

МИТРО ПАПАРОВСКИЙ
членъ Р. Н. Союза водѣлъ
46 въ Plymouth, Pa., членъ
бр. св. Петра и Павла и
бр. св. О. Николая померъ
15 Января 1904. Небѣщакъ
походивъ зъ села Команча,
пов. Сянокъ, Галичина; по-
лишивъ жену и семеро дѣ-
тей. До Союза вступивъ 18
октября 1903.

МИХАИЛЬ ЛАВИКЪ,
членъ Р. Н. Союза водѣ 5
въ Mount Carmel, Pa. и чл.
бр. св. Петра и Павла по-
меръ 21 Децембра 1903 въ
Van Meter, Pa. Покойный
походивъ зъ села Дровецъ,
стол. Унгваръ, Угорщина.
До Союза належавъ водѣ
1899 року.

Вѣчная имъ память!

Ч. 248. КВИТЪ \$100 00
на сто долларѣвъ, котрі п. Иванъ
Тарбай отримавъ яко надзвычайну
запому за водѣте пальцівъ на
руцѣхъ зъ головної касы Р. Н. Со-
юза въ Америцѣ.

Elmira Heights, N. Y. Jan. 24 1904.
СВѢДКИ: Иванъ Тарбай,
Алекс. Курла,
Василь Ротко.
Петро Спывакъ, Кузьма Мовчанъ,
заст. секретаря, [вод. 8] предсідатель.

Ч. 256. КВИТЪ \$300.00
на триста долларѣвъ, котрі п. Ге-
ронъ Горбаль отримавъ яко по-
смертну запому по женѣ Ката-
ринѣ зъ головної касы Р. Н. Со-
юза въ Америцѣ.

Ansonia, Conn. Jan. 24 1904.
СВѢДКИ: Бронимъ Горбаль,
о. Ал. Улицкій,
Алексій Горбаль,
Т. Царкоуъ, секретарь, [вод. 10] предсідатель.

Ч. 238. КВИТЪ \$100.00
на сто долларѣвъ, котрі п. Василь
Мачанъ отримавъ яко надзвычайну
запому за утрату ока зъ голо-
вної касы Р. Н. Союза въ Америцѣ.

Granville, N. Y. Jan. 24, 1904.
СВѢДКИ: Василь Мачанъ,
Василь Нама,
Василь Лупковичъ,
А. Костюнь, Иванъ Митрушъ,
секретарь, [вод. 74] предсідатель.

До вѣдомости членамъ и
мѣсцевымъ секретарямъ
„Р. Н. Союза“.

1. Только члены платячі
70 центовъ на мѣсяцъ ма-
ють право доставати „Сво-
боду“ бесплатно.

2. Только ті жены, що
платять на цѣле помертне
а ихъ мужѣ не належать до
„Союза“ мають право до-
ставати „Свободу“.

3. Жадныхъ змѣнъ адре-
совъ водѣ поодинокихъ чле-
новъ „Союза“ не принима-
емо. Всякі адресы або змѣ-
ны адресовъ мають намъ
засилати только мѣсцеві
секретарѣ а нѣхто иншій.

Редакція.

Рухъ
въ водѣлахъ Р. Н. С.

БРАТСТВО

Р. П. Богородицъ въ Lansford,
Pa. водѣлъ Р. Н. Союза 16, о-
тримувало рѣчний митингъ дня 3-
го Января 1904. Минувшого року
мало братство великіхъ выдѣтъ,
бо самі запомоги для хорыхъ и т. п.
выносили \$970.04 а однакъ и такъ
въ касѣ остало готового гроша
\$882.19. По пересмотреню книгъ

и рахункѣвъ найдено все въ якъ
найбѣшомъ поудку. До нового
уряду выбрано слѣдующихъ: Левъ
Монѣта, предсідатель, Петро Гар-
бера заступникъ, Сидоръ Скарлошъ
касирь, Тимко Урда дозорця касы,
Ив. Полянскій секретарь братства,
Михаилъ Терепанъ секретарь Сою-
за, Теодоръ Плята дозорця хорыхъ
на № 9, Андр. Шугайда дозорця
хорыхъ на № 7, Йосифъ Белей
доз. хорыхъ на № 6, Андр. Ра-
сандеръ дозорця хорыхъ на № 11,
Антонъ Малинякъ дозорця хорыхъ
на Hauto, Мих. Стропковскій на
Nesquehoning, Павло Монѣта
на Колдейлѣ, Микола Юричъ на
№ 3, Йосифъ Скрипка капитанъ,
Семанъ Гербутъ дверникъ. Адреса
братства:

Mich. Terapan,
Box 46, Coal Dale, Pa.

БРАТСТВО

св. Петра и Павла въ Гленъ Ла-
йонъ, Па., водѣлъ Р. Н. Союза
27, буде принимати новыхъ чле-
новъ въ Январю и Февруару 1904
по \$3.00 вступного.

Андрѣй Живницкій, предсѣд.,
Павло Кашецъ, секретарь.

БРАТСТВО

св. Спаса, вод. 29 Р. Н. Союза въ
Rhone, Pa., выбрало слѣдующій
новый урядъ: Василь Кувшара
предсідатель, Иванъ Бобакъ под-
предсідатель, Семанъ Далъскій ка-
сирь, Тимко Гуликъ секретарь, Пе-
тро Грозьо заступникъ, Василь Дзя-
бьякъ и Андрѣй Грозьо доз. хорыхъ,
Иванъ Грозьо посланецъ.

НОВЫЙ УРЯДЪ

Р. Н. Союза въ Фредериктаунѣ, Па.
Иванъ Петриско, предсідатель, И-
ванъ Данчъ заступникъ, Василь
Молнаръ секретарь, Мих. Митрушъ
заступникъ, Ференцъ Сліанъ ка-
сирь, Юрій Руснякъ, Иванъ Довга-
ничъ и Мих. Данчъ дозорці касы,
Ференцъ Стойка Лучковъ капитанъ,
Иванъ Халаханъ хорунжий, Юрій
Бабишъ дозорця хорыхъ, Стофанъ
Безиръ дверникъ. Митингъ водбува-
ють ся кождою першою Недѣлю по
13-омъ въ домѣ брата Ивана Пе-
триска о першій годинѣ пополудни.
Адреса братства:

Vasil Molnar,
Box 102, Fredericktown, Pa.

ТОВ. „ЗАПОРСКА СЪЧ“

въ Нью Йорку устроюе вечерокъ въ
Суботу дня 6 го Лютого 1904 въ
гали Гармонія ч. 46 Ave A.

Вступъ водѣ особы 25 центовъ.
Початокъ точно о 7-ой вечерѣ. За
доборову музыку и добру забаву
ручить КОМИТЕТЪ. 42

До вѣдомости всѣмъ п.
секретарямъ „Союза“!

О хорошій оригинальнй
водзнака для дѣтей Р. Н. Со-
юза вже постаравъ ся,
а такожъ и о новій водзна-
ка для старшихъ. Кождый
членъ до 3 мѣсяцѣвъ водѣ
часу вступленя мае мати
водзнаку. Прошу всѣхъ п.
секретарѣвъ сейчасъ менѣ
донести, сколько водзнакъ
для старшихъ а сколько
для дѣтей маю прислати
кождому Водѣлову. Вод-
знаки для старшихъ мае ся
все продавати по 85 цт., а
водзнаки дитинячі по 25 ц.
и то лишь за готѣнку.

С. Ядловскій,
голов. секретарь.

Коже вратство

повинно мати книжку для опѣкуна
хорыхъ, одну або болѣе, для за-
писованя колъ, хто захорувавъ и
якъ довго бувъ хорый. Таку книж-
ку можете доставити въ Ред. „Сво-
боды“. Одна коштуе доллара. Грошѣ
прислайте напередъ.

SVOBODA

Box 353, SCRANTON, PA.

До секретарѣвъ „Союза“!

Календарѣ „Союза“ розо-
слали мы декотрымъ секре-
тарямъ „Союза“ експре-
сомъ а декотрымъ поч-
тою.

Кождый секретарь, котро-
му календаръ выслано, до-
ставъ водѣ насъ карт-
ку, на котрой выдруковано
чи календарѣ высланъ ек-
спресомъ чи почтою.

Кождый секретарь достав-
ши водѣ насъ картку пови-
ненъ сейчасъ зголосити-
сь по календарѣ на ек-
спресъ офисъ, взглядно на
почту.

Де е болѣе экспресовъ-
ныхъ офисѣвъ тамъ треба
зголосити ся на Adams Ex-
press, бо наиболѣе кален-
дарѣвъ выслали мы черезъ
Adams Express.

Грошѣ за календарѣ тре-
ба посилати впрѣстѣ до ре-
дакціи „Свободы“. Хто по-
шле грошѣ за календарѣ до
касиря „Союза“ мусить
намъ о томъ дати знати.

Всѣ календарѣ му-
сятъ бути розпроданіи и
грошѣ за нихъ водѣ-
сланіи найдалѣе до
кѣнца марця 1904.

Три секретарѣ, що най-
скорше и наиболѣе кален-
дарѣвъ розпродадуть и най-
скорше заплають за нихъ
грошѣ, достануть кра-
сну нагороду.

Редакція „Свободы“.
Box 353, Scranton, Pa.

Руско-англійскій

проводникъ (тлумачъ) буде
готовый доперва въ поло-
винѣ Февруара 1904 а то
зъ той причины, що дру-
карня наша мала дуже
много иншихъ робѣтъ, якій
мусѣла на часъ выкончати.
Просимо проводника теперь
не замовляти доки не буде
готовъ а тыхъ що вже за-
мовила его и прислали гро-
шѣ, просимо, чтобы почека-
ли. Проводникъ буде кош-
тувати 50 центовъ зъ пе-
ресилкою. Кромѣ проводни-
ка выйде рѣвночасно та-
кожъ Руско-англійскій сло-
варецъ, що буде коштува-
ти 20 центовъ.

Лишь 4 доллара и повѣ
коштуе на рокъ„Литературно-Научковий
Вѣстникъ“.

Выходитъ, що мѣсяця ве-
ликими книжками, що мѣ-
стятъ въ собѣ около 200
сторонъ друку. Кождый ин-
теллигентный Русинъ въ А-
мерицѣ повиненъ бути пред-
платникомъ „Литературно-
Научкового Вѣстника“.

Предплату можна выси-
лати до редакціи „Свободы“
або впрѣстѣ до краю на
адресу: Литературно-Нау-
ковий Вѣстникъ, ул. Чар-
нецкого 26, Львовъ, Galicia,
Austria.

БРАТСТВО

св. Йоана Хрестителя
въ Олифантъ, Па. в. Союза 3.
заложено 1889 року. Чи-
слитъ членѣвъ около 400.

Митингъ водбувають ся въ мѣсцевѣй
руской школѣ кождою першою недѣлю по
першомъ. Урядъ: Ю. Хлякъ предсѣд.,
П. Гитка заступникъ, О. Контко секретарь,
Ю. Креть заступникъ, Ст. Френчко мол.
касирь, контрольная комісія: о. Н. Стру-
тиский и М. Падрий, опѣкуны хорыхъ
на Олифантѣ: И. Газранъ, на Грасахъ: Ив.
Сембратъ, на Антаріо П. Чедакъ, на Рачу
Ос. Вознякъ, капитанъ Д. Лабовскій, Ст.
Шкряпалъ заступникъ, господарь Д. Ле-
пакъ, хорунжий И. Смакула, Секретарь
„Союза“ М. Падрий.

ПОДЯКА.

Сердечну подяку склада-
ю урядови Р. Н. Союза за
такъ скоро выплачене ме-
нѣ \$100.00 дол. зъ причины
мого нещастя, котре мене
до смерти калѣкою зроби-
ло. Моя лѣва рука еще не
выгоена задля причины не-
практичности доктора, ко-
трого менѣ компанія дала
щобъ менѣе заплатити, а
ты хорый купи собѣ лѣчѣвъ
если хочешъ выздоровѣти.
Потѣшивъ мене и мою ро-
дину Р. Н. Союзъ въ мо-
имъ нещастю. Тожъ водзы-
ваю ся до васъ „Братя Ру-
сины въ Елмайрѣ и побѣч-
ныхъ плейзахъ не водкла-
дите зъ дня на день ка-
жучи: „еще маю часу“, або
„жду до краю, менѣ того
не треба“, або „я еще са-
мотный то не маю на кого
посмертне зоставити, чтобы
ся хто на моихъ грошахъ
богатѣвъ“. Тобѣ самому,
кождому зъ васъ потрібный
Союзъ, если тебе нещасте
спѣтаетъ або умреть, чтобы
на тебе не колектували по-
мѣжъ чужій народъ такъ
якъ вже ся колектовало на
три такіхъ випадки. Не жа-
луйте тыхъ пару центѣвъ,
приставайте до Братства и
и до Союза а нѣколи на
томъ не стратите и не по-
жалуете того, бо оденъ всѣхъ
не споможе, але всѣ одно-
го споможуть.

Иванъ Тарбай

НАДОСЛАНИЕ.

Зъ Гейзелтовъ, Па.

Братя Галичаны!

Памятаете добре якъ ма-
ли мы у школѣ церковный
митингъ дня 10-го Января
на No 6; памятаете певно
и тое якъ зѣбраніи тамъ да-
ли менѣ и Як. Касіанови
повномочіе чимъ скорше
постарати ся о священника
зъ Галичины. Отже мы роз-
думовали надъ тымъ якимъ
бы способомъ мы могли якъ
наискорше своего священ-
ника достати. Въ сѣй справѣ
удали ся мы зъ п. М. Мар-
динякомъ до предсідателя
и секретара Духовнои Ра-
ды оо. Констанкевича и Ма-
кара и ти приобѣщали намъ
о сколько возможности якъ
наискорше о священника по-
старатись. Рѣвночасно за-
просили мы о. Велигорско-
го зъ Сугасе до себе не
Недѣлю на 17-го Января.
Заповѣвши на тую Недѣ-
лю богослужене въ Елмай-
рѣ о. Вел. до насъ приѣ-
хати не могъ. Доставши
такую водповідь, пошловъ я
до М. Мардиняка, чтобы по-
радитись що далѣе роби-
бити. Тутъ подыбавъ я та-
кожъ М. Яска зъ Джейнс-
вилы. Той почувши о що
рѣчь иде не давъ менѣ на-
вить докончати бесѣды, але
стрепавъ руками напередъ
мои очи и зателефонувавъ
по о. Лавришина до Ше-
нандору, чтобы на недѣлю
пришовъ до Гейзелтону
въ томъ дѣлѣ, що писали
до него въ Недѣлю, а яке то
було дѣло, сего мы не зна-
ли. Отецъ Лавришинъ при-
шовъ въ Недѣлю 17-го Я-
нуара до салону Михаила
Мардиняка о осмой годи-
нѣ вечерѣ и давъ склика-
ти мадяронѣвъ. Митингъ по-
чали о 10-ой годинѣ въ но-

чи. На томъ митингѣ було
лишь двоихъ Галичанѣвъ и
то такихъ, котрыхъ на си-
лу туды затыгнули. Отецъ
Лавришинъ говоривъ, що
галицкй священникъ не ма-
ють жадного значѣня, бо
не належать подѣ айрис-
кихъ бискупѣвъ и не но-
сятъ коларѣвъ. Еще гово-
ривъ, що въ Америцѣ не-
ма правдивого священника
зъ Галичины кромѣ Обуш-
кевича. Казавъ, чтобы лю-
де були спокойнйи а водъ
имъ священника достане зъ
Угорщины.

Дорогі Братя! Чи чули
вы на рѣчномъ митингѣ, а-
бы тамъ була яка бесѣда за
о. Лавришина? Яке право
мае о. Лавришинъ робити
митинги въ справѣ нашої
парафіи? Чи давъ водъ хочъ
два центы на нашу святу
церкву? Если о. Лавришинъ
такъ хоче ся старати о на-
шу парафію — то чому не-
запише той лѣтъ, що мае
коло нашої церкви на насъ,
але записавъ на свою жѣл-
ку — а якъ парафіяне хо-
тѣли сей лѣтъ для церкви
купити, то о. Лавришинъ
хотѣвъ зъ нихъ шкѣроу здер-
ти? Каже о. Лавришинъ,
что наші священники не
важны, бо не належать подѣ
айрискихъ бискупѣвъ... А
айрискій бискупъ що намъ
поможе? Хита толькѣ, що
схоче, абысмы ему що ро-
ку податокъ платили. Ка-
завъ, що галицкй священ-
никъ анархисты. А чи чули
вы, чтобы котрый галицкй
священникъ тримавъ митингъ
о 12-ой годинѣ въ салонѣ
такъ якъ тое зробивъ о.
Лавришинъ? Кого тутъ мо-
жнабы назвати анархистомъ?
Мы маемо школу на утри-
моване митингѣвъ — чо-
мужъ о. Лавришинъ не
прийшовъ на митингъ до
школы? Або чи то було да-
леко зачекали до 24 го Я-
нуара, чтобы о. Велигор-
скій прийшовъ и водпра-
вивъ намъ богослужене?
Подумайте собѣ чи Мадя-
роны не роблять собѣ зъ
насъ смѣху! Чи мы не пла-
тимо колекты церковной
такъ само якъ они? И чо-
му мы маемо бути у нихъ
поляками? Часъ бы то вже
братя мѣжъ нами еднѣстю
зробити.

При той способѣности при-
гадую Вамъ всѣмъ, що ми-
тингъ будемо мати 14-го
Февруара 1904 и то на томъ
митингѣ будемо принима-
ти новыхъ членѣвъ безъ
вступного.

Ф. Полывка.

Где есть?

Хто хоче пукати своихъ вра-
говъ черевъ нашу газету, мусить
заплатити 25 центѣвъ за кожде ого-
лошене напередъ.

ДЕ СУТЬ

Гриць Фаринякъ и Петро Бандро-
вакъ. Оба зъ Новоселець-Гневошъ
въ Галичинѣ. Гр. Фаринякъ пере-
бувавъ своего часу въ Микиспортѣ
а Бандровякъ робивъ при мѣл-
комъ углю коло Канелсвилъ, Па.
Шукае ихъ

J. G. Faryniak,
Box 54, Armbrust, Pa.

ДЕ ЕСТЬ?

Микита Голикъ родомъ зъ Лупкова
въ Галичинѣ, пов. Льско. Шукае
его братъ

Mike Holick,

Box 196, CROSS FORK, PA.

Микита Джмеликъ,

родомъ зъ Глузого, повѣтъ Залѣ-
шки въ Галичинѣ. Приѣхавъ до
Америци 1898 року. Мае лѣтъ 27.
Секретаремъ „Руского Народного
Союза“ въ Рамей, Па. есть водѣ
часу заснования тогожъ, се есть водѣ
10. Мая 1902 року. Панъ М.
Джмеликъ есть такожъ секретаремъ
братства ч. 217, котре належить до
„Соединенія“ вже 3 роки. Кромѣ
сего есть водѣ пѣвцемъ при ру-
ской церкви въ Рамеу, Па.
Працюе въ углекопахъ. П. М.
Джмеликови помагаютъ въ его ро-
ботѣ Союзовой пп. Микола Черве-
някъ (род. зъ Бука, пов. Льско
въ Гал.) и Иванъ Васильковъ (род.
зъ Ветлины, пов. Льско).

— Хотите, чтобы вашъ грошъ безпечно
и скоро были высланы до старого краю, то
важъ то зробить John Nemeth, 457 Wash-
ington St. New York, N. Y.

Пісня Емігрантовъ.
На путі: „Прощай надія, заблюло ся серце“
Прощай хатню,
Мила гніздино,
Ты съ нѣмымъ свѣдомъ для насъ,
Якъ мы працювали,
Ночи не доспали,
Но всой пожитокъ не пашь.
Прощай родину,
Прощайте сусѣды,
Васъ мы на свѣдомъ беремъ,
Якъ съ сльозою въ оцѣ,
Зъ надѣю въ серцѣ
Цѣле жите наше мы жремъ.
Мы все лишъ терпѣли,
О житю все мрѣли,
Голодий, померзлый всякъ часть,
Цѣле жите мѣла,
Бере насъ розпука,
Хоробы со свѣта всѣ въ насъ.
Що року зливы,
Грады страшливы,
Зараза скота на край,
Нѣ заробити,
Щобы хотъ жити,
Довгъ и податокъ все дай.
Жидовскі проценты
Ажъ до шкѣры здерли,
И судъ тожъ наже — воддай,
Самъ иди служити
Если хочешъ жити
Но не за море, въ свой край.
Перестанъ тужити
Иди въ двѣрѣ служити
То християнскій не чужій;
Дастъ ти на родину
Гарца половиною
Послѣдъ водъ послѣду — тай жиѣ.
Сѣмъ новыхъ на днину,
Зъ того половину
Все панъ рѣшѣе собѣ,
Бо якъ рѣкъ покине,
Любъ конь старый згине
Панъ пише шкоду тобѣ.
За такую плату
Будешъ робивъ тату
И мы зъ тобою мовъ муравль?
Чи зима чи лѣто,
Недѣля чи свято,
А мы працюемъ мовъ въ смолѣ?
Продаймо хатину,
Яловку едину
Тай їдѣмо въ Бразку зъ людьми,
Хотъ страшно безъ море
Но то ще не горе,
Тажъ страшно бѣдѣмъ ту жы.
Тре було продати,
Но братъ не могъ взяти,
Самъ бѣдний грошей не мавъ;
Жидъ вѣзъ до хатини,
Но нѣ половини
То, що була варта — не давъ.
Прощай гніздочко,
Грѣлось насъ мовъ квочка
И нашихъ предковъ въ свой часть;
Хотъ въ хатѣ морозно,
Въ комортъ порожно,
Но все таки грѣло ты насъ.
Прощай керничко
И ты садочку,
Ты съ насъ по краѣ все холодивъ,
Грядко города,
Наша выгода,
Бо ты лишъ завше насъ кормивъ.
Прощай громадо,
Я бжѣмъ зъ вами радо
Проживъ въ спокою всой вѣтъ.
Працюй якъ худоба,
За то ляхъ нероба
Не дастъ за ту працю на вѣтъ.
Простѣтъ, я васъ молю,
Спашѣтъ нашу долю
Тай пустѣтъ въ газету у свѣтъ,
Якъ мы працювали,
Насъ за bydlę мали;
Правды, милосердія въ нихъ нѣтъ.
Рушила машина
Тай всѣ мовъ дитина
Зъ розпуки и горя съ зайшли;
Потѣшають люде,
Чѣсь оно буде,
Но шина скоро пошла.

Ажъ зъ часомъ двѣи ся,
Пишуть часописи,
Вже точнѣ вѣсти прийшли:
Украини дѣти
Хлѣба їшли глядѣти,
Въ мори грѣбъ собѣ найшли.
Завдѣвъ Марко Вайнеръ,
каміньяръ зъ Галицѣ.

ВСЯЧИНА.
СВѢТЪ ВЪ ЧИСЛАХЪ.
— Въ народныхъ школахъ у Львовѣ (Галичина) е 15 тысячъ 900 дѣтей.
— Дезертія въ турецкомъ войску доходить до 11 процентъ.
— Рѣзницѣ Армора въ Кензесѣ, Сити, Мо. одержали въ мѣсяцъ грудню м. р. замовлене на 1 міліонъ 500 тысячъ фунтовъ мяса для російской арміи.
— Въ цѣлой Галичинѣ було въ 1898 роцѣ 692 гораля и 21 тысячъ 46 пропінаций, шинковъ та корчмѣвъ для розпінчуваня народа.
— Голландскій парламентъ ухваливъ дня 10 сѣчня с. р. 1 міліонѣвъ 750 тысячъ долларѣвъ на новій гарматы.
ДЕ-ЩО ПРО ПАНАМУ.
Послѣдними часами богато пишуть и говорятъ про нову републику Панаму, що повстала въ полудневой Америцѣ, тожъ и нашимъ читачамъ не зашкодитъ дознати ся де-що про неѣ.
Она лежить помѣжъ Караибскимъ моремъ водъпівночи, а Тихимъ океаномъ водъ полудня. На заходъ притикае до республики Костарика, а на сходъ до республики Колумбіи, въ складѣ котрой входила она до недавна яко департаментъ.
Панамъ обіймае около 82.600 кв. кілометрѣвъ, отже е мало що больша водъ Галичины. Въ нѣй живе 285.000 жителѣвъ.
Панамъ була вже въ давнѣйшихъ часахъ колька разѣвъ независима. И такъ естувала въ 1841. р. яко независима держава подъ назвою „Republica del Istmo“; опѣсля получила ся изъ Колумбію, котра называла ся давнѣйше Нова Гранада, щобы 1857. р. повстати знова яко ефемерична держава.
СХОДНА И ЗАХОДНА ГАЛИЧИНА.
Галицка „Свобода“ пише въ послѣднемъ числѣ: Що австрійское правительство пише польскому народу признае право корыстаня зъ грошей, зложеныхъ до державного скарбу вѣдма податниками Австріи, найлѣпше доказуе предложеный парламентови бюджетъ на рокъ 1904. На регуляци рокъ и взагалѣ на воднй будовы призначило правительство: для Руси 870.176 коронъ, для Мазури 2,332,876 коронъ. Кождыхъ тысячъ квадрат. кілометрѣвъ, заходной Галичины достане по 97,203 К. Кождыхъ тысячъ квадрат. кілометрѣвъ, сходной Галичины, достане 16,115 К. Коли 54 тысячѣвъ кілометрѣвъ квадрат.

сходной Галичины достало только 870.115 К. то на 24.000 км. заходной Галичины держава повинна була дати лише 426.760 К. Заходна Галичина достала за богато о 1,906.000 К. зъ чого сходна Галичина заплатитъ 1,319.000 К. Оденъ міліонъ и 319 тысячѣвъ коронъ австрійское правительство возьме водъ податниковъ сходной Галичины, абы тѣ грошѣ дарувати мазурамъ!“
Се очевидный розбѣй.
Есте жертвою лѣвизмѣ?
Боли такъ, хоту, абы вы приѣшли порадовити мене перше, чимъ ще больше грошей выкинете на лѣвизмѣ и обманчивѣ лѣнѣ. Се васъ не буде стояти ані цента, а порадовити спеціалиста, который вже тысячѣ киловохъ особъ вповнѣ выльчивъ.
Тамуйте. — Безъ огляду на вашъ сумный досвѣдъ зъ иншимъ лѣвизмѣмъ, я таки докажу наглядно, що не лишъ дамъ вамъ полекшу, але зовсѣмъ выльчу зъ пропущеныи мѣстъ.
Хемічно-Електричнымъ способомъ.
Належу до тыхъ не многихъ спеціалистовъ, котрі ругать за выльчене. Мой рекордъ выльченыхъ пересвѣдчить каждого, що може мати довѣре до мене. Моя метода перевысила кождый вынаходъ на поли медичины и госяи ранъ въ послѣднихъ 50 рокахъ.
Читайте сесе:
Выльченный рѣзникъ.
Поважанный Докторе О'Малей!
Повинность спонукѣ мене взяти за перо. Въ нашомъ мѣстѣ е богато особъ, навѣщеныхъ недугою. Яа й мене мучила, безъ выльча на выльчене. Якъ-бы не вы и не ваша помощь, бжѣ-бымъ калѣкою, безъ смѣху до працѣ. Мучила мене и до бывала грѣзна пропущина, та тееръ, завдяки вашому знанью, и зовсѣмъ выльченый. Прощую знова, а навѣтъ тяжко денгаю. Подвизки вже водкиненъ, бо не потрібный менѣ до нѣчого. Чую ся щасливымъ и до смерти буду вамъ вѣчный за се.
W. M. PATTERSON,
рѣзникъ зъ Armour & Co. Branch House, Wilkes-Barre, Pa.
Моею методою кожда особа може выльчитися водъ надсаждения безъ грѣзной операціи и перепонъ въ праці. Мажу представити васъ многимъ особамъ, що були мною выльченъ, а котрі не жадають собѣ, абы ихъ подяку прилюдно оголошувати.
Иодвизки не выльчатъ пропущины.
Дрѣ О'Малей
Головный офісъ, де бесѣдуе ся славянскою бесѣдою е на 153 S. Washington Str. у Wilkes-Barre, Pa.
Філіяльный офісъ (де вправный лікаръ лѣчатъ недузи и мѣстѣ чудеснымъ Хемічно-Електричнымъ способомъ):
Scranton, Pa., 134 Washington Ave.
Philadelphia, Pa., 1409 Arch St.
По иллюстрованнй книжкѣ о лѣченю пропущины пишѣтъ до Wilkes-Barre, Pa. ІШемо ихъ даромъ.

КУПУЙТЕ!
КНИЖОЧКИ для записываня мѣсячной колекты и другихъ жертвъ на вашу школу, церковь, плебанію и т. д. Можете ихъ достати по цѣнѣ 7 центѣвъ за одну. Такой книжочкѣ повинна кожда парафія родати своимъ членамъ. Кождый парафіянинъ повинень мати такую книжочку, тогда буде знати, що тѣ грошѣ якъ вѣнъ заплативъ на церковь и т. н. ему не пропадутъ.
БЛАНКЕТЫ на метрики хресту, вѣнчаня и похорону по цѣнѣ 2 центы за штуку.
БРАТСКІ опѣкуны хорыхъ повинны мати книжки для записываня коли кто захорувавъ, на яку слабость и т. д. Одна книжка коштуе одного доларя.
— SVOBODA, —
Box 353,
SCRANTON, PA.

КНИЖКИ
ПО ЗНИЖЕНОЙ ЦѢНѢ!

Антоній и Клеопатра	75
Альмамахъ	50
Багити	10
Вѣнчѣ Геншель	75
Метелли	50
Мѣй измаргѣ	100
Матеріалы до украинско-русской этнографіи (3 томы) по	100
Монографія Костомарова	50
Манифестъ коммунистичной партіи	20
На добродѣйный цѣль, комедія	35
Новѣ и перемѣный звѣзды	5
Национальные питае въ Норвегіи	25
Нетѣ	5
Нагула	10
„Наука“ рѣчникъ зъ 1878 р.	3.00
Начала фазиски	10
Наша родина	50
Оповіданя Коцюбинского	10
Орися	5
О емігрантѣ	10
О торговлѣ	5
О новыхъ податкахъ	10
О опѣкунахъ и кураторахъ	10
Омелько Цудина	20
Образы зъ природы	5
Партійна політика и мораль	25
Повѣсти Нечуя	100
Старый Бѣрежъ	10
(Дальше буде.)	

Повышши книжки маємо только въ одномъ або двоухъ примѣрникахъ, длятого просимо замовляти сейчасъ.

Сѣ книжки, котрі помѣнае списаніи можете всегда достати!

Американскій шыахтѣ	15
Абу Касимовъ напѣ	30
Апостолы и Евангелія	35
Библія велика	50
Библія мала	30
Букваръ рускій	25
Богъ Надежда	100
Весела книжочка зъ образками	30
Велика исторія библіина старого завѣта	100
Велика исторія библіина нового завѣта	80
Грамматика руска	25
Де що про звѣрѣта	30
Друга китичка для малыхъ дѣвчатъ	10
Досѣды зъ поля статистики	10
Дядько Дмитро, оповѣданя про се	10
Куды наутъ мужицкй грошъ	10
Де-що про права и суды въ Сп. Дер.	10
Де-що зъ исторіи російской православной місії въ Америцѣ	10
Дорога до свѣдомости	10
Домашний писаръ (зборка примѣровъ нѣтъ укладати рѣзній письма)	50
Енеїда Котляревского	50
Записки школяра	20
И мы въ Европѣ	10
Колыды	20
Клодъ Іе	5
Карбы	25
Календаръ „Союза“ (1903)	25
Казаки про жидѣ	10
Канадскія Русь	10
Кормъ души	100
Конституція Сполуч. Державъ	10
Лясъ Микита	50
Матый Робинзонъ	10
Микола Палакынъ	10
Микола Костомаровъ	5
Народный Рухъ Ав.-Уг. Русинѣвъ	15
Оповіданя для дѣтей	20
Оповіданя Стороженька	10
Оферма	10
Образки зъ Америки	10
Оповіданя С. Макара	15
Писнословце	50
Пригоды Донъ-Кихота	40
Повѣсти Федьковича	20
Поезіи Шевченка	1.25
Про водѣступникъ водъ рос. православны	10
Павуки та мухи	2
Псалтирь великій	300
Псалтирь меншій	100
Ридъ Крестомъ	100
Розмова Поляна зъ Русинѣмъ	10
Рыболовы, оповѣданя Ковалева	75
Рускій свѣтланикъ	40
Ревизоръ зъ Петербурга	30
Рускій страйкъ	10
Русины пришовской епархіи	35
Страйкъ и Бойкотъ	10
Судный день	50
Словаки чи Русины?	25
Стежечка въ рай	50
Тарасъ Шевченко	15
Тыжко Гаврилюкъ	25
Украдене цѣсте	25
Хлѣбъ души	1.00
Читанка друга	25
Читанка трета	40
Читанка четверта	50
Шейкспіръ въ повѣсткахъ	10
Шкода	20
Яблочникъ, комедія	15
Якъ повѣстѣ свѣтъ?	15
(Дальше буде.)	

Замовляйте только тѣ книжки, котрі бачите въ послѣднемъ числѣ „Свободы“.

Всѣ попередній списы и цѣнники книжкохъ суть неважны.

Зъ замовленями посылайте и грошѣ.

Писѣтъ выразно.

Замовленъ на суму менчу якъ доларъ не принимае ся.

Почту мы оплачуемо.

Адресъ:
SVOBODA,
Box 353, Scranton, Pa.

Книжки повыше выписаніи выслано сейчасъ по одержаню замовленя.

ДОКТОРЪ ПРАВЪ
Ю ЛІАНЪ ЧУЕКА,
—адвокатъ,—
3 N. Main Str., Wilkes-Barre, Pa.
P. O. Box 372.
6го офісъ въ Scranton, Pa. е на 303 Spruce Str. Але до Скрантона приѣзжая только кождого понедѣлка и четверга водъ години 6-ои до 8-ои вечеромъ.
Всѣ справы американскій въ повѣсткахъ: Люгерне и Лякована.
Хто насъ справу грунтоу, або коче водобрѣти грошѣ або спадокъ зъ старожѣ краю, най удасть ся до адвоката Чупки. бо вѣнъ бжѣ адвокатомъ въ Галичинѣ.
Всѣ контракты, правнй наперы и повномочія.
Хочешъ читати дешо веселого и нѣсмѣятисъ?
Купи собѣ „Комаръ“.
Три старй рѣчники коштують лишъ \$3.50.
Оденъ рѣчникъ \$1.25.
Хто хоче доставати „Комаръ“ по два тыжднѣ черезъ одѣгъ рѣкъ, нехай заплѣ 2 долары на адресу:
„Комаръ“.
ул. Собѣщаны ч. 8.,
Львовѣ, Austria, Galicia.
Тамъ можете достати такожъ слѣдуючй книжки:
Календаръ „Ксмаръ“ на рокъ 1903 . . . 15ц.
Календаръ „Комаръ“ на рокъ 1904 . . . 25 „
Новомодный Слѣвникъ 20 „
Деканы зъ горѣ . . . 15 „
— Хотите безпечно и скоро завѣзати до старого краю, або спроводити родину въ краю, купѣти собѣ шифкарту водъ John a Nemeth-a, 457 Washington St New York, N.Y.

Даромъ, наче воздухъ!
Той гарный електричный поясъ се обезпечене жита.
Выльчитъ васъ зъ ревматизму, нервныхъ и половыхъ недухъ, атрофіи, болю почокъ и утробы та тяжкого уринованя; даромъ для кождого. Коли хочешъ мати одѣтъ, пришли намъ свою адресу. Сю оферту робимо лишъ на короткій часъ для розповсюденя и оповѣщеня чудесного пояса
Знаемо, що вѣнъ тебѣ певно выльчитъ, а коли подумашъ, вѣримо, що не понекашъ при всякой нагодѣ повѣсти своимъ знакомымъ про добръ приметы нашего пояса, а тѣ стануть купувати его у насъ и нагородятъ тебѣшну втрату.
Факты! Факты! Факты!
Подасмо назве колька свѣдѣтъ нааодѣсланныхъ намъ Маємо сотни подобныхъ, та подасмо колька найбольше интересныхъ: „Домошу вамъ отсыжъ, що я одержавъпастъ Monarch. По его ужити, можу сѣмъ сказати, що вѣнъ вернувъ мѣвъ здорованя.Пастъ стоить вагу золота. Поручаю его кождому. — М. J. Gurtin, Philips, Nebg.
Вашъ пастъ выльчивъ мене, тожъ позвольте подякувати собѣ за се добро. — Нема сумнѣвъ, що лишь той пастъ освободивъ мене водъ болѣвъ, що достуживали мене 15 лѣтъ. тому поручаю его всякому недугому. М. С. Наперъ, Троблсомъ, Ки.
Коли хочешъ мати пастъ, такъ пошлай намъ свое имя и адресу, а одержиши его даромъ. — Думаемо якъ говоримо. Адреса:
Monarch Electro-Medical Institute, DEPT. P. C. 56—60 WABASH AVE., CHICAGO, ILL.

ПЕРША РУСКА БУЧЕРНЯ ВЪ SCRANTON, PA.
Михайла М. Югаса
314 THIRD STREET

Хочешъ купити добре мясо, Шинку чи смачныхъ ковбасъ, Не гравъ братѣ грошей и часу, Лишь пытай ся, де butcher Югасъ.
Вѣнъ естляке мясо мѣа, Зъ людми красво розмовляе И поруски, по словенски, По австрійски и по польски.
Зъ него Русинъ, butcher славный, Къ доброй справѣ всегда справный, За рускій народъ крѣпко стоить, Вражды людой ся не боить.
Томъ Русинамъ треба знати, Шо его тре подѣкати; Крѣно аважати, въ папѣрѣ запакуе, Бучерня чиста, ажъ ся сердце радуе.
Мы, Русыны не жалѣемо, Вѣдъ Югаса все мясо купувати будемо, Бо вѣнъ у Scranton найлѣпше мясо мѣа, О томъ кожда дитина навѣтъ добре знае:
Томъ милй братъ, нѣкуда ся не волочѣтъ, До найлѣпшомъ butcher до Югаса ходѣтъ, Добре, тано, справедливо! Чисто, смачно и утѣвно!
L 22

ДАРОМЪ 24 хорошихъ и цѣнныхъ предметѣвъ. Хто собѣ заорѣруе нашу красну нильову годинку, котру вырабле одна зъ найлѣпшихъ фабрикъ и есть выпробована и гарантована на 20 лѣтъ, тагъ, що може ся ровнати 30 долларовымъ годинкамъ и пошле намъ за неѣ и за гарный позолочуванный ланцюжокъ \$2.50 — то мы ему заплѣмо вразъ зъ годинникомъ и ланцюжкомъ слѣдуючй предметы зовсѣмъ дармо: 1 знамениту королѣвску шведску братву пѣны \$2.50. Добрый кшечковый нѣжъ за 40 цент. Позолочуванный перетѣвъ пѣны \$1.00, 1 бриллантовый гузикъ за 60 цент., 12 гарныхъ бѣлыхъ хустинокъ за \$100, 24 аркушовъ листового паперу и конвертъ за 10 цент., 1 пару спинокъ до маншатѣвъ за 50 цент., позолочуванный спинки до сорочки за 50 цент.
Ся рѣчи будемо высылати даромъ лишь за короткій часть, протѣ спѣшѣтъ зъ замовленями. Пишѣтъ на адресу:
Ch. I. Karoun Co., 1015 Collins Str., JOLIET, ILL

Яна Фишера
Новый
Банково Ш екартовый Домъ
отвореный кождого дня водъ 7-ои рано до 9-ои вечеромъ подъ
ч. 713 Front St., Catasagua, Pa.
Засылае, купуе и продае старокраевй грошѣ.
Приймае грошѣ до переходяны и эвертае ихъ кождого чису.
Шифкарты продае до всѣхъ портѣвъ Bremen, Hamburg, Rotterdam, Antwerp и на Англію за ту самую цѣну что и компанія.
Продае всѣлякй молитвенный и забавный книжки.
Провадитъ чисто славянскій, христиньскій бизнесъ. Вѣдѣвайте его.
Вѣнъ е такожъ Notary Public — потверждае и вырибляе всякй старокраевй контракты скоро и безпечно.

T. TALPASZ
ТЕОДОЗИЙ ТАЛПАШЪ
РУССКІЙ РЕСТАВРАТОРЪ
— и —
ГОТЕЛЬНИЧІЙ
246 Pearl Str.
Shamokin, Pa.
Недалеко рускомъ вѣлѣблѣи.
Дорогой вечеръ дружо мой!
— Добрый вечеръ, спате!
А куды такъ сѣбѣ итѣ?
— До Т а л п а ш а, брата!
Шо за Талпашъ? Зѣдѣи вѣдѣтъ?
— Та-жъ крамъ нашъ милый
— У него возъ Русины
— Подѣривляють силы!...
— Шо за брѣвѣня и нѣво тамъ!
— Обходѣтъ ся файло!
— Обедутъ ахъ братамъ!
— Танько надѣвѣчаймо!

JOHN J. CAMPTON
Католицкий похоронникъ.
Вынаймае тано керчтъ
— ту и на околицю. —
410 WEBSTER STR., - SHAMOKIN, PA.

ГАВРИЛЪ МАЛИНКАТЪ
WHOLESALE
Cor. Franklin & Spruzheim Sts.
SHAMOKIN, PA.

Мое ваянцы на складъ свѣже,
добре пиво въ великихъ и малыхъ
бочкахъ въ наилучшихъ броварѣхъ,
горѣлки и ликеры наилучшаго гатунку.
Братя! замовляйте у своего!

РУССКІЙ КРАВЕЦЪ
Въ Шамокінъ, Па. мешкае
русскій кравецъ
ПЕТРОВЪ ЗИМЧЪ
425 N. Shamokin str.
Робить вѣсь вѣснѣй
убраня мужскій
складно и дешево.
Хто у него замовить
убраня, нѣколи того
не пожагуе.

СЕМАНЪ МИТРЕНКО
ГОТЕЛЬНОЧІЙ
на River st., OLYPHANT, Pa.
Хочешъ выпити гаренько?
Замытай ся де Митренко;
Готель, алеку, пиво мае,
Повѣи склянки доливаетъ.
Въ шкларѣ, е и галъ
На мѣтнѣ, на забавѣ;
Тамъ посидишь, погуляешь,
Вчужь неодио цѣкае, —
А що выишь, те знай брате,
Піде дальше, якъ у няты!

ОДИНОКІЙ РУССКІЙ ГОТЕЛЬ
Д. ГОЛОДА
38 Green str., JERSEY CITY, N. J.
Каждый Русскій навицій яку небудь
потребу въ Имъ Йорку, чи въ околицѣ,
невицнѣи вступити до того готеля, се
тутъ достане наидорожшій и наитаншій
напитки всякого рода и пораду, до на
лучша ку шти шифкарты.

Dr. F. J. Меек,
(НИКОЛАЙЧК.)
СПЕЦИАЛИСТ
СЛАВОСТЕЙ
ЖИНОЧИХ,
ДИТЯЧИХ
І ВЕНЕРИЧНИХ.
Жена при породѣ дізнають
особливой описки.
Office: 227 N. Shamokin Str. } Телефон
SHAMOKIN, PA. } Nr. 1673

Юліанъ Коліастянскій
(JULIAN KORUSCIANSKI)
424 Shamokin Str., ШАМОКІНЪ, ПА.
Перворядный салонъ ру-
сскій. — Найлѣпшій напитокъ
можно ту достати, якъ: пи-
во на шклянки и бутельки,
вина розмаитого гатунку,
горѣвки досковалы, цигара
дуже добры.
Спашать Братя Русины до своего брат-
чина Юльяна!

Виробле брате
въ манѣ, напѣки,
вѣдмѣли, хоругви,
униформы.
Даминки и про-
дѣлки на дарѣмъ.
Можете писати до насъ по руски, сло-
венски або польски.
B. H. Morgan, 33 N. Main str.
SHAMOKIN, PA.

Друкарня „Свободы“
ВЫКОНУЕ:
ТИКЕТЫ, на пінкни, балъ,
выгравки, представлєня,
ПАПЕРЫ листові,
КОВЕРТЫ для братствъ и
поодинокихъ людей,
СТАТУТЫ братскі,
КНИГИ параф. и братскі,
КНИЖКИ клекторскі, брат-
скі и т. п.,
ПЛЯКАТЫ,
ЦИРЕУЛЯРЪ
и взагалѣ всѣ работы друкарскі
!!! ТАРАННО, ТАНО И НА ЧАСЪ !!!
АДРЕСЪ: **СВОБОДА.**
BOX 353, SCRANTON, PA.

ИЕАНЪ ГЛОВА
JOHN GLOVA (POSTMASTER)
— ВЪ —
Excelsior, Pa.
ОДИНОКІЙ СТОРЪ НА ЦѢЛЫЙ EXCELSIOR.
Всякій потрібнй рѣчѣ до житя, якъ такожъ
можно купити убраня майнерскі и звичайнй.
Посылае такожъ грошѣ до всѣхъ частей
свѣта, скоро, тано и безопасно.
Продае шифкарты.
Не вѣдь нынѣ вже знають люде солідного
Ивана Глову.

ГАРМОНІЇ!
Найлѣпшій, найсильнѣйшій и най-
таншій гармоніи можете достати у
мене. — Пишѣть по великій цѣн-
никъ зъ образками, въ котромъ
найдете машинки до друковани,
годинки, що кукають и грають,
гусль, басы, кларнеты, красны фан-
ки, бритвы, печатки и много дру-
гихъ новыхъ а потрібныхъ рѣчей.
S. KULTONIK, PUNXSUTAWNEY, PA.

Одень зъ наибольшихъ
броварѣвъ въ
Америцѣ.
ВАРИТЬ ПИВО НА КРАЕВЫЙ СПО-
СОБЪ, ВЕЗЪ ВСЯКИХЪ
ПРИМѢШОКЪ.
Хто лишѣ разъ по-
постуе сего пива, то
никого вже не хоче
пѣти.
Голова вѣдь него
нѣколи не болитъ,
бо есть здорово и не-
жале.
НЕ ТРЕБА ЕГО ЗЪ РЕШТОЮ ХВАЛИТЬ, ВО
ДОВРЕ САМО ЗА СЕБЕ ГОВОРИТЬ.
E. ROBINSON'S SONS,
LAGER BEER BREWERY,
435 to 455 N. 7-th Str.
SCRANTON, PA.
Telephone calls: GENERAL OFFICE 2333.
NIGHT CALL 4854.

\$5-ый цѣсарскій ЭЛЕКТРИЧНЫЙ ПОЯСЪ за 1 доллара.
Шобы впровадити нашъ \$5.00
Цѣсарскій Электричный Поясъ
спродамо въ протягу слѣду-
ющихъ 30 днѣвъ 10.000 сикъ
поясовъ по невычайно низь-
кой цѣнѣ с. е. по 1 дол.
ЛѢЧИТЬ ПОДЧАСТЬ СНУ. Руматизмъ, нервовое ослаблене, хоробы серца,
остре переходжене, диспенсию, хоробы печѣнокъ, боль въ грудяхъ,
боль головы, гриппъ, хоробы почекъ и жолудка, слабости жѣночъ, боль
въ крижахъ и т. п. УСУВАЕ БОЛЬ ВЪ ПРОТЯГУ ОДНОГО ДНЯ. Тысячѣ
людей выльчєныхъ каждого дня. Больше якъ 4.750.000 людей уживае
ихъ нынѣ. ПИШѢТЬ ДНЕСЬ и залучѣть \$1.00 а мы пошлемо вамъ
поясъ и оплатимо пересылку.
C. J. Karona, Co., 1016 Collins Str., Joliet, Ill.

ВЕЛИКІЙ КОМПАНИЧНЫЙ СТОРЪ
Russian Mercantile Co. Ltd.
ВЪ —
SHAMOKIN, PA., 327 Shamokin st.
Наибольшій русскій компаніичный сторъ въ Аме-
рицѣ. Заложєный ще въ роцѣ 1889, а теперъ
побѣльшеный, украшеный и на ново
урядженый. Новый домъ великій,
красный, котрый компанія ку-
пила 1896 року за \$18.000
доказуе, що може ком-
паніична работа. — Всѣ ро-
зумнй Русины належать до той
компаніи, купують зѣ своего власно-
го стору значить, спомагають самыхъ
себе. — Мѣсячно обертае сторъ сумою \$4,000.00
Заряджуютъ нимъ:
Н. Габуря, М. Колодѣй и М. Пелятъ.

SOCIALISM is the coming issue in politics.
You may be for it or against it, but in either case
you need to understand it, and so you need to read
The International Socialist Review
Ask your newsdealer for it or send 30 cents for a
three month's subscription and a copy of Social-
ism and Farmers. No free copies.
CHARLES H. KERR & COMPANY, Publishers.
56 FIFTH AVENUE, CHICAGO

ЧОГО ТЕРПИТЕ?
ЧОМУ СЯ ТРАПИТЕ, КОЛИ ЛЕГКО МОЖЕТЕ ВЫЛѢ-
ЧИТЬСЯ ИЗЪ СВОИХЪ ХВОРОСТЕЙ?
Прочитайте собѣ низше наведенны подяки, котрымъ
писали люди дякуючи Проф. Д-рѣ Е. С. Коллинсови
за сохранєніе своего здоровья. Подѣбныхъ подя-
кованій мае онъ дуже много, но задля браку мѣ-
сця, неможемо всѣхъ помѣстити.
ПУБЛИЧНЫИ ПОДЯКОВАНИЯ.

Многоув. Проф. Коллинсъ!
Дуже бы мене тѣшило щобы
сте позволили приняти тыхъ мо-
ихъ нѣсколько словъ при доб-
ромъ здоровіи. Доношу вамъ,
що по ужитю вашыхъ лѣковъ я
чувствую ся цѣлкомъ здорова, не
чувствую уже болѣзнь въ тѣлѣ,
маю добрый аппетитъ и въ вѣсѣмъ
сѣмъ спокойна. Ваше глубокое знаніе въ лѣченіи
тяжкихъ болѣзней поручаю вѣсѣмъ нашимъ край-
камъ.
Съ почтеніемъ
Анна Обештеръ,
Pottstown, Pa.
374 Aple Street.

Пов. п. Проф. Коллинсъ!
Якъ вамъ вѣдомо, терпѣлъ я
больше якъ два роки на заворотѣ,
гукъ въ ухахъ и слабый слухъ
а лѣкарѣ котрымъ мене лѣчили,
сказали менѣ що весь мой нерво-
вый системъ есть зѣисчутый. Я вы-
далъ много грошей на докторѣвъ
и лѣки, але болѣзнь не устала.
Я удалъ ся до васъ п. Проф. Коллинсъ и заразъ по
першихъ лѣкахъ хворѣсть устала и могу спокойно
работати. Дякую сердечно за вашу помощь и
услугу.
Матѣй Зугечичъ,
Box 123, Bellefonte, Pa.

Лѣкаря найлѣпше хвалятъ подяки и свѣдоцтва нимъ выздоровленныхъ людей.
ПРОФ. Е. С. КОЛЛИНСЪ достаетъ що день больше листовъ, въ которыхъ дяку-
ють ему выздоровленные пациенты. Здоровле есть правдивымъ щастемъ! Проф.
Д-рѣ Е. С. КОЛЛИНСЪ есть извѣстный каждому и славный на цѣлый слѣтъ
лѣкаръ, котрый умѣе и тамъ щастіе и блаженство привернути, где уже другіи
лѣкарѣ стратили цѣлкомъ надѣю на выздоровленіе пациента. Онъ говоритъ,
що причиною смерти много людей есть застарєніе и занедбаніе слабости. Належи-
тый лѣки, рѣшуче познаніе слабости и добре захованіе лѣкарскихъ приписѣвъ,
приносятъ певне выздоровленіе. — Терпите на слабость, на котру дармо гляда-
ли сте помочи у другихъ лѣкарѣвъ, котрымъ вамъ ще згѣршили слабость лихимъ
лѣченіемъ? Маєте яку внутреню або верхню слабость? Або зъ причины засту-
дження и занедбанія маєте нездоровый желудокъ, груди, плѣца
або другіи тѣлесныи органы? Терпите може на яку тайну слабость?
Не тримайте вашу слабость въ тайнѣ, не ганьбѣть ся, але безъ ваганя
удайте ся съ повнымъ довѣріемъ до Проф. Д-рѣ Е. С. КОЛЛИНСА, у которого
наискорше найдете помощь проти всѣхъ слабостей.
Проф. Д-рѣ Е. С. Коллинсовъ способъ лѣченія приносеть полекшеніе и
уздоровленіе въ каждомъ випадку жолудковой слабости, походячей
будьто отъ немѣрного ѣдженія або въ загаль зъ какой нибудь иншой причины.
Недуги нерокъ (почокъ), котрымъ суть дуже небезпечныи, познае рѣшучо
и выльчить въ короткомъ часѣ. При лѣченіи РЕВМАТИЗМУ усуває не только
боль, але такожъ своими лѣками чиститъ кровь, выганяе зъ тѣла зародки хво-
роты. Тымъ способомъ на всегда уздоровляе хворого.
Кто неможе особливо явити ся у Проф. Д-рѣ Е. С. КОЛЛИНСА закладѣ,
нехай докладно опише свою недугу и зашле на слѣдующій адресъ:
PROF. DR. E. C. COLLINS,
140 W. 34th Street,
NEW YORK.
Хворыи принимаютъ ся въ его закладѣ отъ год. 10. рано до 5. вечеръ. Въ
вѣвторокъ и пятницю отъ год. 10. рано до 8. вечеръ.
УВАГА: На жаганіе посылаю книжочку „Радия здоровья“, кто пришле въ
стемпликахъ оплату почты.

Гей Русины! чи знаете вы до-
рогу до дешевого и доброго куп-
ки? Она веде просто до
Юрія Хиляка
ВЪ OLYPHANT, PA.
Вы его певно добре знаете. Въ чѣмъ
знаете однокій, найлѣпшій, най-
лучшій и наймоднѣйшій сторъ въ
уформани. Купите добры „шифкарты“ и
скоро и безопасно пошлите вамъ грошѣ до
старого края. Не гадайте однакъ, що те
же все — нѣ! Вѣдь мае ще наипарад-
нѣйшій салунъ въ містѣ подъ названіемъ:
Anthracite Hotel.
Тамъ доперва погостите
ся, якъ въ родной бабки на
весѣлю
РЕСТАВРАЦІЯ И КАВАРНА
TROMETTER'S
(Тромейтеръ)
пра Реданскѣмъ днѣвъ въ Shamokin, Pa.
Свѣдѣня, Обѣды, Вечерѣ
Въ кождѣмъ часѣ можна достати
такъ горячій якъ и зимній перекуски.
Потравы прилагодженъ на европей-
скій способъ, дуже смачно. Услуга
солідна. Окремй комнаты для родинъ.
Найлѣпшій вина, пива, ликеры, горѣлки
и всѣ можливй напитки. Цѣна дуже
мала.